

**110 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზი „ჭარნალის“ მშენებლობისა და ექსპლუატაციის
სკოპინგის ანგარიში**

საქმიანობის განმახორციელებელი:	სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“
კომპანიის მისამართი:	ზურაბ ანჯაფარიძის ქუჩა #19; 0186, თბილისი
პროექტის მენეჯერი:	მარიამ მჭედლიშვილი
საკონტაქტო მონაცემები:	ტელ: +995 577 35 10 55 ელ.ფოსტა: mariam.mchedlishvili@energo-pro.ge
საქმიანობის განხორციელების ადგილი: საქმიანობის სახე:	აჭარა - ხელვაჩაური, ბათუმი მაღალი ძაბვის (110 კვ) საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანა
კონსულტანტი საკონტაქტო მონაცემები:	სოლომონ ცაბაძე თბილისი, მარი ბროსეს ქ. N2 ტელ: + 995 595 30 26 30 ელ.ფოსტა: stsabadze_mgp@yahoo.com

თბილისი

2019

შინაარსი

1. შესავალი
2. საკანონმდებლო საფუძვლების მიმოხილვა
 - 2.1. გარემოსდაცვითი კანონმდებლობა და სტანდარტები
 - 2.2. „110 კვ ძაბვის ეგზ „ჭარნალის“ მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე“ სკოპინგის ანგარიშის მომზადების საკანონმდებლო საფუძველი
3. პროექტის ტექნიკური პარამეტრები
 - 3.1. ზოგადი მონაცემები
 - 3.2. ეგზ-ს ტრასის (მარშრუტის) მოკლე აღწერა
 - 3.3. მშენებლობის მეთოდი და მიდგომები
 - 3.4. გამოყენებული ტექნიკა და მასალები
 - 3.5. ბუნებრივი და ხელოვნური დაბრკოლებების, არსებული ინფრასტრუქტურის ელემენტების გადაკვეთის სექციები
4. ალტერნატივების ანალიზი
 - 4.1. პროექტის განუხორციელებლობა (ნულოვანი ალტერნატივა)
 - 4.2. ალტერნატივების ვარიანტების ანალიზი
 - 4.3. შერჩეული ალტერნატივის უპირატესობის არგუმენტაცია
5. გარემოს ფონური მდგომარეობა პროექტის განხორციელების არეალში
 - 5.1. ეგზ-ს ტრასის განთავსების არეალის ზოგადი აღწერა
 - 5.2. გარემოს ვიზუალური აღწერა საყრდენების პიკეტაჟის მიხედვით
 - 5.3. სენსიტიური რეცეპტორების (არეალების) ზოგადი შეფასება
6. ზოგადი ინფორმაცია პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების სახეებისა და მოსალოდნელი ხარისხის შესახებ
 - 6.1. ატმოსფერულ ჰაერზე (ემისიები, ხმაური)
 - 6.2. გრუნტის წყლებზე
 - 6.3. ზედაპირულ წყლებზე
 - 6.4. ლანდშაფტის ვიზუალურ მახასიათებლებზე
 - 6.5. გრუნტსა და ნიადაგებზე
 - 6.6. მცენარეულ საფარზე
 - 6.7. ცხოველთა სამყაროზე (მათ შორის ორნითო და იქტიოფაუნა)
 - 6.8. კულტურულ მემკვიდრეობასა და არქეოლოგიურ ძეგლებზე
 - 6.9. დაცულ ტერიტორიებზე
 - 6.10. სოციალურ გარემოზე
 - 6.11. ნარჩენების წარმოქმნის შედეგად
 - 6.12. ზემოქმედების ტრანსსასაზღვრო ხასიათი
7. მოსალოდნელი კუმულატიური ზემოქმედება პროექტის განხორციელების არეალში მიმდინარე ან დაგეგმილი საქმიანობის კონტექსტში
 - 7.1. პროექტის განხორციელების არეალში არსებული საქმიანობის მიმოხილვა
 - 7.2. პროექტის განხორციელების არეალში მიმდინარე საქმიანობის სანებართვო (გარემოსდაცვითი) დოკუმენტაცია
 - 7.3. პროექტის განხორციელების არეალში დაგეგმილი საქმიანობის თაობაზე ინფორმაციის მოძიება
 - 7.4. მოსალოდნელი კუმულატიური ზემოქმედების შესაძლებლობის დადგენა და ხარისხის წინასწარი ანალიზი
8. ინფორმაცია გზმ-ს პროცესში ჩასატარებელ საბაზისო კვლევებისა და გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისას გამოსაყენებელი მეთოდების თაობაზე
 - 8.1. ინფორმაცია გზმ-ს პროცესში ჩასატარებელ საბაზისო კვლევებისა და გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისას გამოსაყენებელი მეთოდების თაობაზე
 - 8.2. საპროექტო ტერიტორიაზე გარემოს მდგომარეობის შესახებ ლიტერატურული მონაცემების მიმოხილვა
 - 8.3. საბაზისო კვლევების საჭიროებისა და შესაძლო მიმართულებების დადგენა
 - 8.4. კვლევის არეალისა და მიზანშეწონილი მეთოდების დადგენა

1. შესავალი

110 კვ ძაბვის საპროექტო ეგზ „ჭარნალი“ მოიცავს როგორც საჰაერო ელექტროგადამცემი, ასევე საკაბელო/მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობას და ექსპლუატაციას.

ამჟამად გონიო-კვარიათი-სარფის ზონის მკვებავი 35 კვ ეგზ „ჭარნალი“ განთავსებულია ჭოროხის ქუჩის მარჯვენა მხარეს, სამრეწველო ზონაში.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობამ ქალაქ ბათუმში ახალი სამრეწველო ზონის განვითარების ხელშეწყობისა და შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მოწყობის მიზნით, საპროექტო არეალში მდებარე ხაზობრივი ნაგებობების ადგილმონაცვლეობის თაობაზე, სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ წერილობით მიმართა.

სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ მიერ განხორციელდა ტერიტორიის გამოკვლევა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობასთან შეთანხმებით დაიგეგმა არსებული 35 კვ ძაბვის ეგზ „ჭარნალის“ სანაცვლოდ - ქვესადგური „ბათუმი 220“-დან მდ. ჭოროხის გასწვრივ ახალი 110 კვ ძაბვის ეგზ-ს მოწყობა, რომელიც გაგრძელდება ქვ/ს „ბათუმი 4“-მდე.

2. საკანონმდებლო საფუძვლების მიმოხილვა

2.1. გარემოსდაცვითი კანონმდებლობა და სტანდარტები

მოცემული პროექტის ხასიათიდან და პარამეტრებიდან გამომდინარე, წინამდებარე სკოპინგის ანგარიშის, ისევე როგორც შემდგომ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შედეგისას გათვალისწინებული უნდა იქნას საქართველოს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობა, რაც მოიცავს საქართველოს კონსტიტუციას, გარემოსდაცვით კანონმდებლობასა და კანონქვემდებარე ნორმატიულ აქტებს, პრეზიდენტის ბრძანებულებებს, მინისტრთა კაბინეტის დადგენილებებს, მინისტრების ბრძანებებს, ინსტრუქციებს, რეგულაციებს, აგრეთვე საერთაშორისო შეთანხმებებსა და კონვენციებს გარემოს დაცვისა და საქმიანობის რეგულირების სხვადასხვა სფეროში, მათ შორის:

გარემოზე ზემოქმედების რეგულირება

- ✓ საქართველოს კანონი „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“ (01/06/2017 №890, ბოლო შესწორება - 07/12/2017);
- ✓ საქართველოს მთავრობის დადგენილება №17 „გარემოსდაცვითი ტექნიკური რეგლამენტების დამტკიცების თაობაზე“ (22/05/2018);
- ✓ საქართველოს მთავრობის დადგენილება №54 „ტექნიკური რეგლამენტის - „გარემოსთვის მიყენებული ზიანის განსაზღვრის (გამოანგარიშების) მეთოდიკა“ დამტკიცების შესახებ“ (19/12/2017).
- ✓ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №408 დადგენილება „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების გაანგარიშების ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“.

ბუნებრივი რესურსები

- ✓ საქართველოს კანონი „ნიადაგის დაცვის შესახებ“ (12/05/1994 №490, შესწორება - 12/07/2017);
- ✓ საქართველოს კანონი „ნიადაგების კონსერვაციისა და ნაყოფიერების აღდგენა- გაუმჯობესების შესახებ“ (08/05/2003 №2260, ბოლო შესწორება - 07/12/2017);
- ✓ საქართველოს კანონი „წილის შესახებ“ (17/05/1996 №242, შესწორება - 07/12/2017 მდგომარეობით);
- ✓ საქართველოს კანონი „წყლის შესახებ“ (16/10/1997 №936, ბოლო შესწორება - 07/12/2017);
- ✓ კანონი „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“ (22/06/1999 №2116, ბოლო შესწორება - 07/12/2017);

- ✓ საქართველოს კანონი „საქართველოს ტყის კოდექსი“, (04/05/2018 მდგომარეობით);
- ✓ „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ (ტექნიკური რეგლამენტი, საქართველოს მთავრობის დადგენილება 08/08/2014 მდგომარეობით);

ბიომრავალფეროვნების კონსერვაცია

- ✓ კანონი „ცხოველთა სამყაროს შესახებ“ (25/12/1996 №540, ბოლო შესწორება -07/12/2017);
- ✓ კანონი „საქართველოს „წითელი ნუსხისა“ და „წითელი წიგნის“ შესახებ“ (06/06/2003 №2356, ბოლო შესწორება - 07/12/2017).

გარემოსდაცვითი უსაფრთხოება

- ✓ საქართველოს კანონი „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსი“ (08/05/2012 №6157, ბოლო შესწორება - 07/03/2018);
- ✓ საქართველოს კანონი „საშიში ნივთიერებებით გამოწვეული ზიანის კომპენსაციის შესახებ“ (23/07/1999 №2350, ბოლო შესწორება - 07/12/2017);

წყლის რესურსები

- ✓ საქართველოს კანონი „წყლის შესახებ“ (16/10/1997 №936, ბოლო შესწორება - 07/12/2017);
- ✓ საქართველოს კანონი „საქართველოს ზღვის, წყალსატევებისა და მდინარეთა ნაპირების რეგულირებისა და საინჟინრო დაცვის შესახებ“ (27/10/2000 №576, ბოლო შესწორება - 05/05/2011);

კულტურული მემკვიდრეობა

- ✓ საქართველოს კანონი „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ (08/05/2007 №4708, ბოლო შესწორება - 07/12/2017);

პროექტირება და მშენებლობა

- ✓ საქართველოს კანონი „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ (24/06/2005 №1775, ბოლო შესწორება - 04/05/2018);
- ✓ საქართველოს მთავრობის დადგენილება „მშენებლობის ნებართვის გაცემის წესისა და სანებართვო პირობების შესახებ“ (24/03/2009 №57, ბოლო შესწორება - 15/02/2018);

სოციალური საკითხები

- ✓ საქართველოს კანონი „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“ (27/06/2007 №5069, ბოლო შესწორება - 07/12/2017);
- ✓ საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს შრომის კოდექსი“ (17/12/2010 №4113, ბოლო შესწორება - 04/05/2017);
- ✓ საქართველოს კანონი „ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ“ (10/12/1997 №1139, ბოლო შესწორება - 18/04/2018);

მიწათსარგებლობასა და მიწაზე უფლებების მიღებასთან დაკავშირებული კანონმდებლობა

- ✓ საქართველოს კანონი „სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის საკუთრების შესახებ“ (22/03/1996 №165, ბოლო შესწორება - 16/06/2017);
- ✓ საქართველოს კანონი „სახელმწიფო ქონების შესახებ“ (21/07/2010 №3512, შესწორება - 04/05/2018/);
- ✓ საქართველოს კანონი „სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის არასასოფლო-სამეურნეო მიზნით გამოყოფისას სანაცვლო მიწის ათვისების ღირებულებისა და მიყენებული ზიანის ანაზღაურების შესახებ“ (02/10/1997 №900, ბოლო შესწორება - 25/12/2014);
- ✓ საქართველოს კანონი „საჯარო რეესტრის შესახებ“ (19/12/2008 №820, შესწორება -21/04/2017);
- ✓ საქართველოს კანონი „ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში (სარგებლობაში) არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ (11/07/2007 №5274, ბოლო შესწორება - 03/06/2016);
- ✓ „საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი“ (26/06/1997 №786, ბოლო შესწორება - 23/12/2017);

ნარჩენების მართვა

- ✓ ნარჩენების მართვის კოდექსი (N2994 26 დეკემბერი 2014);
- ✓ საქართველოს კანონი „საქართველოს ტერიტორიაზე ნარჩენების ტრანზიტისა და იმპორტის შესახებ“ (№631. 1995 წლის 8 თებერვალი. ქ. თბილისი);
- ✓ საქართველოს მთავრობის დადგენილება ნარჩენების მართვის 2016-2030 წლების ეროვნული სტრატეგიისა და 2016-2020 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმის დამტკიცების შესახებ (#160 2016. 1 აპრილი);
- ✓ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის ბრძანება კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის განხილვისა და შეთანხმების წესის დამტკიცების შესახებ (№211 2015 წლის 4 აგვისტო ქ. თბილისი);
- ✓ საქართველოს მთავრობის დადგენილება სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ (№426 2015 წლის 17 აგვისტო ქ. თბილისი);
- ✓ საქართველოს მთავრობის დადგენილება ტექნიკური რეგლამენტი - სამკურნალო-პროფილაქტიკური დაწესებულებების ნარჩენების შეგროვების, შენახვისა და გაუვნებლების სანიტარული წესების დამტკიცების შესახებ (№64 2014 წლის 15 იანვარი ქ. თბილისი);
- ✓ საქართველოს მთავრობის დადგენილება „ნაგავსაყრელის მოწყობის, ოპერირების, დახურვისა და შემდგომი მოვლის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე (№421 2015 წლის 11 აგვისტო ქ. თბილისი);

ენერგეტიკა

- ✓ საქართველოს პარლამენტის დადგენილება „ენერგეტიკის შესახებ ქარტიის ენერგეტიკული ეფექტიანობისა და შესაბამისი ეკოლოგიური ასპექტების თაობაზე ოქმის“ რატიფიცირების შესახებ (09/12/2004 №656);

საერთაშორისო კონვენციები გარემოს დაცვის სფეროში

- ✓ საქართველოს პარლამენტის 2000 წლის 11 თებერვლის დადგენილება №135 - III, „გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის, გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობისა და ამ სფეროში მართლმსაჯულების საკითხებზე ხელმისაწვდომობის შესახებ“ ორპუსის 1998 წლის 25 ივნისის კონვენციის რატიფიცირების შესახებ;
- ✓ ევროპის ველური ბუნებისა და ბუნებრივი ჰაბიტატების დაცვის კონვენცია (19 სექტემბერი, 1979);
- ✓ ევროპის ლანდშაფტების კონვენცია (20 ოქტომბერი 2000);
- ✓ კონვენცია ბიოლოგიური მრავალფეროვნების შესახებ (5 ივნისი, 1992);
- ✓ კონვენცია ველური ცხოველების მიგრირებადი სახეობების დაცვის შესახებ (23 ივნისი, 1979);
- ✓ შეთანხმება აფრიკა-ევრაზიის მიგრირებადი წყლის ფრინველების დაცვის შესახებ (19 ოქტომბერი, 1979);
- ✓ სტოკჰოლმის კონვენცია მდგრადი ორგანული დამაბინძურებლების შესახებ (28 მაისი 2001);
- ✓ ევროპის არქიტექტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ კონვენცია (3 ოქტომბერი 1985);
- ✓ არქეოლოგიური მემკვიდრეობის დაცვის ევროპული კონვენცია (ლა ვალეტა, 16 იანვარი, 1992);
- ✓ ბაზელის კონვენცია „სახიფათო ნარჩენების ტრანსსასაზღვრო გადაზიდვასა და მათ განთავსებაზე კონტროლის შესახებ“;

2.2. „110 კვ ძაბვის ეგზ „ჭარნალის“ მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე“ სკოპინგის ანგარიშის მომზადების საკანონმდებლო საფუძველი

გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის I დანართის 28-ე პუნქტის შესაბამისად გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას აპრიორი ექვემდებარება "220 კილოვოლტი ან მეტი ძაბვის მიწისზედა ან/და მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანა, რომლის სიგრძე 15 კილომეტრზე მეტია".

ამავე კოდექსის II დანართის 3.4 ქვეპუნქტის თანახმად „35 კილოვოლტი ან მეტი ძაბვის მიწისზედა ან/და მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანა“, ექვემდებარება სკრინინგის პროცედურას, თუმცა გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-7 მუხლის მე-13 პუნქტის თანახმად „თუ საქმიანობის განმახორციელებელი გეგმავს ამ კოდექსის II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელებას და მიაჩნია, რომ ამ საქმიანობისთვის აუცილებელია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემა, იგი უფლებამოსილია სამინისტროს ამ კოდექსის მე-8 მუხლით დადგენილი წესით წარუდგინოს სკოპინგის განცხადება (სკრინინგის ეტაპის გავლის გარეშე). ასეთ შემთხვევაში გამოიყენება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემისთვის ამ კოდექსით დადგენილი მოთხოვნები“.

ზემოაღნიშნულის საფუძველზე, ვინაიდან სს „ენერგო-პრო ჯორჯია“, მიზანშეწონილად თვლის მოცემულ კონკრეტულ პროექტზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემას, კომპანია უზრუნველყოფს საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-8 მუხლით დადგენილი სკოპინგის პროცედურის გავლას და შემდგომ სკოპინგის დასკვნის შესაბამისად გარემოზე ზემოქმედების შეფასების დოკუმენტაციის მომზადებას გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით

3. პროექტის ტექნიკური პარამეტრები

3.1. ზოგადი მონაცემები

110 კვ ძაბვის საპროექტო ეგზ „ჭარნალი“ მოიცავს როგორც საჰაერო ელექტროგადამცემი, ასევე საკაბელო/მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობას და შემდგომ ექსპლუატაციას.

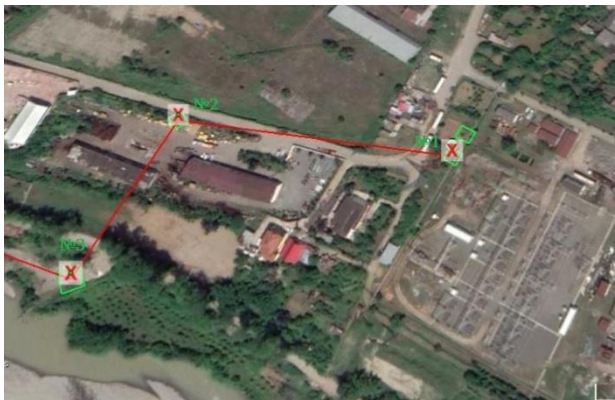
პროექტის თანახმად იგეგმება ქვესადგური „ბათუმი 220“-დან მდ. ჭოროხის გასწვრივ ახალი 110 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზის (ე.გ.ხ.) მოწყობა, რომელიც გაგრძელდება ქვ/ს „ბათუმი 4“-მდე.

საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის სიგრძე 7 კმ-ს შეადგენს და მის ტრასაზე (მარშრუტზე) იგეგმება 32 საყრდენის მოწყობა, ხოლო მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზის საპროექტო სიგრძე - 3კმ-ია.

საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის პირველი 12 საყრდენი განთავსდება ხელვაჩაურის ტერიტორიაზე, ხოლო დანარჩენი - 13-დან 32-ე საყრდენამდე, ასევე მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზი ქალაქ ბათუმის მუნიციპალურ ტერიტორიაზე.

3.2. ეგზ-ს ტრასის (მარშრუტის) აღწერა

საპროექტო ეგზ „ჭარნალის“ საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის პირველი საყრდენი ანძის მოწყობა იგეგმება ქვესადგური „ბათუმი 220“-ს მიმდებარედ, ტერიტორია მდებარეობს მდ. ჭოროხის მარჯვენა სანაპიროზე, ხელვაჩაურში, ზაზა ფანასკერტელ-ციციშვილის ქუჩასთან (იხ. სურათები 3.1. 3.2. 3.3.).

სურათი 3.1.

სურათი 3.2.

სურათი 3.3.

№2 საპროექტო ანბა მდებარეობს დაახლოებით 190 მეტრის დაშორებით (იხ. სურათები 3.4. 3.5) ზაზა ფანასკერტელ-ციციშვილის I შესახვევში, შემოღობილ, არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე, რომელიც სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ საკუთრებაშია.

სურათი 3.4.

სურათი 3.5.

№2 ანბიდან №3 ანბამდე საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზი კვეთს სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიას (ს/კ 05.35.27.080), შემდგომ ჭოროხის ქუჩას.

№3 საპროექტო ანბა განთავსდება მდ. ჭოროხის მარჯვენა სანაპიროზე, მოსწორებულ და ხე-მცენარეებისგან თავისუფალ ადგილზე, სადაც ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ არის წარმოდგენილი. მიმდებარედ, გზის გასწვრივ, ტერიტორია დაბინძურებულია სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით (იხ. სურათები 3.6. 3.7).

სურათი 3.6.

სურათი 3.7.

№3-დან №23 ანძის ჩათვლით საპროექტო ეგზ მიუყვება ჭოროხის ქუჩას. №22 ანძის ჩათვლით საყრდენები განთავსდება გზის მარცხენა, ხოლო №23 ანძა გზის მარჯვენა მხარეს (იხ. სურათი 3.8). ჭოროხის ქუჩის მარჯვენა მხარეს მიუყვება ე.წ. „ახალი სამრეწველო ზონა“, სადაც განლაგებულია სხვადასხვა საწარმოები.

სურათი 3.8.

№4 ანძის განთავსების ადგილი მოსწორებულია, არ გამოვლენილა ხე-მცენარეები და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა (იხ. სურათები 3.9. 3.10).

სურათი 3.9.

სურათი 3.10.

№5 საპროექტო ანძის ტერიტორიაზე ასევე არ აღინიშნა ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა, ტერიტორია დაზინძურებულია სამშენებლო ნარჩენებით(იხ. სურათები 3.11. 3.12).

სურათი 3.11.

სურათი 3.12.

№6 საყრდენის განთავსების ტერიტორია დაბინძურებულია სამშენებლო ნარჩენებით. არ არის გამოვლენილი ხე-მცენარეები და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა (იხ. სურათები 3.13. 3.14.).

სურათი 3.13.

სურათი 3.14.

№7 საპროექტო ანძა განთავსდება ჭოროხის ქუჩიდან დაახლოებით 25 მეტრში. ანძის მშენებლობისთვის არ არის საჭირო ხე-მცენარეების მოჭრა. ტერიტორიაზე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ აღინიშნება (იხ. სურათები 3.15. 3.16.).

სურათი 3.15.

სურათი 3.16.

№8 ანძის განთავსების ტერიტორია ანთროპოგენური ფაქტორების ზემოქმედების შედეგად მნიშვნელოვნად სახეცვლილია და ეკოლოგიური თვალსაზრისით ღირებულების არმქონე (იხ. სურათები 3.17. 3.18. 3.19.). საპროექტო ანძიდან დაახლოებით 30 მეტრში მდებარეობს წყალარინების (სანიაღვრე) არხი, საიდანაც წყლები ჩაედინება მდ. ჭოროხში.

სურათი 3.17.

სურათი 3.18.

სურათი 3.19.

№9 ანძის განთავსებისათვის განკუთვნილი მოედნის ადგილიც ასევე დაბალი ეკოლოგიური ღირებულების მქონე ტერიტორიას წარმოადგენს. ამ წერტილში საპროექტო ანძას ესაზღვრება არსებული (სავარაუდოდ 35 კილოვოლტიანი) საჭაერო ელექტროგადამცემი ხაზი და №9 ანძა მოქცეული იქნება აღნიშნული ხაზის ორ საყრდენს შორის, რომელთაგან დაშორება 20 და 50 მეტრია (იხ. სურ. 3.20. და 3.21.).

სურათი 3.20.

სურათი 3.21.

№10 საპროექტო ანძის მდებარეობის ტერიტორია არ მოიცავს ეკოლოგიური თვალსაზრისით რამდენადმე ღირებულ ტერიტორიას. აქვე, ანძის განთავსების წერტილიდან დაახლოებით 20 მეტრის დაშორებით დასაწყობებულია დიდი რაოდენობით სამშენებლო ნარჩენები - ბეტონის კიუვეტები (იხ. სურათები 3.22. 3.23. 3.24.).

სურათი 3.22.

სურათი 3.23.

სურათი 3.24.

№11 ანძის განთავსების ტერიტორიის ეკოლოგიური სტატუსი იგივეა, რაც წინა შემთხვევაში. ანძის საფუძვლის განთავსების მოედნიდან დაახლოებით 30 მეტრში მოწყობილია წყალარინების (სანიაღვრე) არხი, საიდანაც წყალი ჩაედინება მდ. ჭოროხში, თუმცა აღნიშნული ნაგებობა ელექტროგადამცემი ხაზის საყრდენის მშენებლობის ზემოქმედების შესაძლო ზონის გარეთაა მოქცეული (იხ. სურ. 3.25. და 3.26.).

სურათი 3.25.

სურათი 3.26.

№12 საპროექტო ანძის ტერიტორია ანთროპოგენული ფაქტორებიდან გამომდინარე მნიშვნელოვნად სახეცვლილია, გზდება ბალახოვანი საფარი. ტერიტორიის მოპირდაპირე მხარეს (საავტომობილო გზის პირას) სტიქიურადაა განთავსებულია სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენები (იხ. სურათები 3.27, 3.28.).

სურათი 3.27.

სურათი 3.28.

№13 საპროექტო ანძის საფუძვლის მოსაწყობი ნაკვეთის მთელს პერიმეტრზე არაორგანიზებულადაა განთავსებულია სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენები (იხ. სურათები 3.29. და 3.30.). ანძის მოსაწყობად ჩასატარებელი სამუშაოები ხე-მცენარეების მოჭრას არ საჭიროებს.

სურათი 3.29.

სურათი 3.30.

№14 ანძამდე მისასვლელად ჭოროხის ქუჩიდან ჩადის გრუნტიანი გზა. ტერიტორიაზე ყრია ნარჩენები. ანძის განთავსების ადგილის მიმდებარედ ფიქსირდება ხე-მცენარეები, თუმცა საკუთრივ ანძის მოედანი მოსწორებული და თავისუფალია ხე-მცენარეებისგან, შესაბამისად სამშენებლო სამუშაოები არ მოთხოვს მათ მოჭრას ან გადაბეღვას, ისევე, როგორც გრუნტის მოჭრას (იხ. სურათები 3.31., 3.32. და 3.33.).

სურათი 3.31.

სურათი 3.32.

სურათი 3.33.

№15 საპროექტო ანბა მდებარეობს გზის პირას. ანბის მარცხენა მხარეს ჩასასვლელია მდინარე ჭოროხის სანაპიროსთან. ანბის განთავსების ადგილი დაფარულია ბალახოვანი მცენარეებით (იხ. სურათები 3.34. და 3.35.).

სურათი 3.34.

სურათი 3.35.

№16 ანბა მოეწყობა მდინარე ჭოროხთან ჩასასვლელ გრუნტიან გზებს შორის. საპროექტო ტერიტორიის მოპირდაპირე მხრეს განთავსებულია ასფალტ-ბეტონის საწარმოები (იხ. სურათები 3.36. 3.37.).

სურათი 3.36.

სურათი 3.37.

№17 ანბა განთავსდების ადგილი თავისუფალია ხე-მცენარეებისგან, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ არის წარმოდგენილი, ტერიტორია დაბინძურებულია სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით (იხ. სურათები 3.38. და 3.39.).

სურათი 3.38.

სურათი 3.39.

№18 ანძა განთავსდება მდინარე ჭოროხის სიახლოვეს (დაშორება 10-15მ), გრუნტიანი გზის მარცხენა მხარეს, ტერიტორია დაბინძურებულია ნარჩენებით (იხ. სურათი 3.40.).

სურათი 3.40.

სურათი 3.41.

№19 საპროექტო ანძა განთავსდება ჭოროხის ქუჩასთან, შემოღობილ ტერიტორიაზე (იხ. სურათი 3.41. ზემოთ). ანძის მოწყობისათვის მოედანი საკმარისი ფართისაა და გააჩნია მისადგომი გზა, ამდენად სამშენებლო სამუშაოების დროს მცენარეული საფარის აღების საჭიროება არ დგება. ვიზუალური პარამეტრებიდან გამომდინარე ტერიტორია არაა გამოყენებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით. ტერიტორია რეესტრში რეგისტრირებული არ არის, შესაბამისად ამ ეტაპზე მისი საკუთრება ვერ დგინდება. იგივე სიტუაციაა №20 ანძის განთავსების ადგილზე. ამასთან ტერიტორია შემოღობილია, თუმცა ვიზუალური მახასიათებლებით სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენების (იწის დამუშავების ნიშნები) არ აღინიშნება. შესაძლოა ეს ფართი საძოვრად გამოიყენებოდა. ნაკვეთი არ არის რეგისტრირებული რეესტრში, ამდენად საკუთრება ვერ დგინდება (იხ. სურათები 3.42. და 3.43.).

სურათი 3.42.

სურათი 3.43.

№21 ანძის განთავსების ადგილამდე ჩადის მოხრეშილი გზა. სამუშაოებისთვის საჭირო არაა მცენარეების მოჭრა ან გადაბეღვა. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ აღინიშნება (იხ. სურათები 3.44. და 3.45.).

სურათი 3.44.

სურათი 3.45.

№22 ანძის მოწყობა იგეგმება ჭოროხის ქუჩასთან, ხე-მცენარეებისგან თავისუფალ ადგილას (იხ. სურათები 3.46. 3.47.). ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ არის.

სურათი 3.46.

სურათი 3.47.

№23 საყრდენი ანძა განთავსდება ჭოროხის ქუჩის მარჯვენა (N1 ანძიდან - N32 ანძისაკენ მოძრაობის მიმართულების გათვალისწინებით) მხარეს, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 05.32.06.182). ანძის სამონტაჟო ადგილზე გვხვდება მურყანი, ასკილის ბუჩქები, ბალახოვანი საფარი (იხ. სურათები 3.48. 3.49.).

სურათი 3.48.

№24 საპროექტო ანძა მდებარეობს ბათუმი-სარფის გზატკეცილის ჭოროხის სახიდე გადასასვლელთან, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 05.32.06.026), არსებული მაღალი ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის ანძასთან დაახლოებით 20 მეტრში (იხ. სურათები 3.50. და 3.51.). ანძის განთავსების ადგილის მიმდებარედ ახლად წარმოქმნილი მცირე ფართობის დაჭაობება, თუმცა ადგილზე არ აღინიშნება ჭაობის ჰაბიტატისათვის დამახასიათებელი ტიპური მცენარეულობა.

სურათი 3.49.

სურათი 3.50.

სურათი 3.51.

№25 ანძა განთავსდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 05.32.05.072). საყურადღებოა, რომ ანძიდან დაახლოებით 150 მეტრში, მდინარე ჭოროხზე არსებული ძველი სახიდე გადასასვლელიდან ხდება დაკვირვება გადამფრენ ფრინველებზე ე.წ. „ბერდ ვოჩინგი“ (სურათები 3.52., 3.53., 3.54.)

სურათი 3.52.

სურათი 3.53.

სურათი 3.54.

№26, №27, №28, №29, №30, №31 ანძები მოეწეობა აჭარის რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებზე ს/კ 05.32.05.072 და ს/კ 05.32.05.009 (იხ. სქემა სურათ 3.56-ზე).

სურათი 3.56.

თავის დანიშნულებით აღნიშნული ტერიტორია წარმოადგენს ნარჩენების პოლიგონს (ნაგავსაყრელს), რომელზეც აგრეთვე ინტენსიურად მიმდინარეობს სხვადასხვა ადგილზე მოჭრილი გრუნტის (ხრეში, ქვიშა, მიწა სამშენებლო ნარჩენებით და სხვა) მოზვინვა. გარკვეულ ადგილებში სხვადასხვა სახის ნარჩენების დაყრას ხშირ შემთხვევაში უკონტროლო და არაორგანიზებული ხასიათი გააჩნია.

ტერიტორია დაფარულია ამ ზონისათვის არატიპური ხშირი მცენარეულობით, რომელშიც ჭარბობს ბალახოვანი სახეობები და ბუჩქნარი. უნდა აღინიშნოს ამბროზიის (Ambrosia) ძალზე ინტენსიურად განვითარება. ხე-მცენარეების ან/და მცენარეთა რამდენადმე ღირებული სახეობების არსებობა არ გამოვლინდა. მცენარეული საფარის სიხშირიდან გამომდინარე არსებული გრუნტის გზის ორივე მხარეს ტერიტორია უმეტეს შემთხვევაში გაუვალა სპეციალური ტექნიკის გარეშე, ამდენად ელექტროგადამცემი ხაზის ზოგიერთი საყრდენი ანძის ლოკაცია მიუწვდომელი იყო დათვალიერებისათვის, თუმცა ეკოლოგიური თვალსაზრისით ტერიტორიის ზოგადი მდგომარეობა ე.გ.ხ.-ს ტრასის ამ მონაკვეთზე ერთგვაროვანია (იხ. სურათები 3.57 და 3.64 ჩათვლით ქვემოთ), შესაბამისად რამდენადმე საინტერესო ახალი ინფორმაციის გამოვლენა საპროექტო საყრდენი ანძების ლოკაციაზე გარემოს მდგომარეობის შესახებ მოსალოდნელი არ იყო.

სურათი 3.57.

სურათი 3.58.

სურათი 3.59.

სურათი 3.60.

სურათი 3.61.

სურათი 3.62.

სურათი 3.63.

სურათი 3.64.

№32 ანძა განთავსდება ზღვისპირა ახალი ბულვარის მიმდებარედ, შპს „ბათუმის წყლის“ (გამწმენდი ნაგებობა) ტერიტორიის პერიმეტრის სამხრეთ დასავლეთ კიდეზე არსებული მისასვლელი გზის მოპირდაპირე მხარეს. განთავსების ადგილას გვხვდება მურყანი, მაცვლის ბუჩქები, ქაჯვი, ბალახოვანი საფარი (იხ. სურათები 3.57. 3.58. 3.59.).

სურათი 3.65.

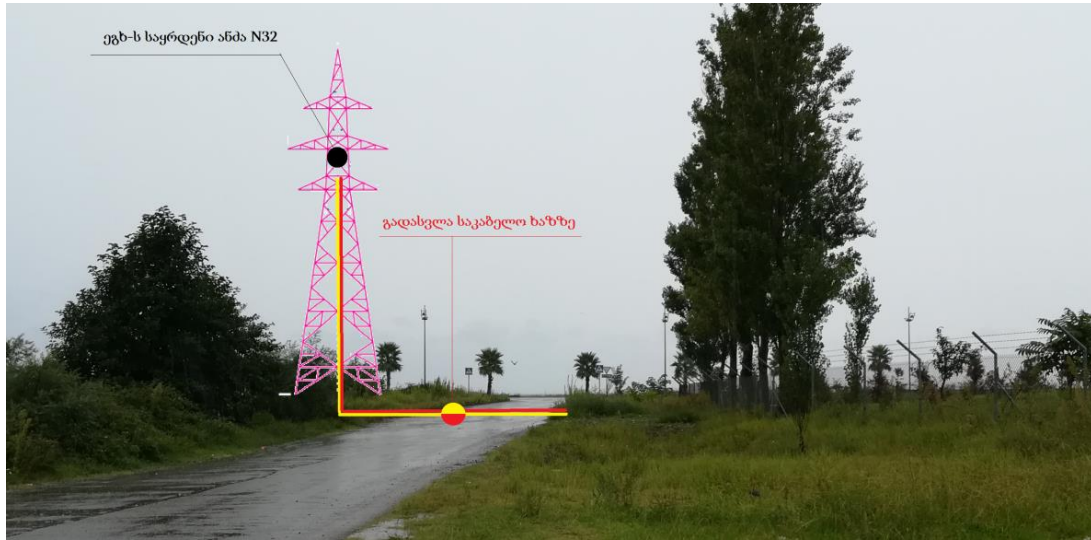

სურათი 3.66.

სურათი 3.67.

№32 საპროექტო საყრდენზე მოეწყობა საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზიდან საკაბელო ხაზზე გადაერთება და ამ წერტილიდან საბოლოო დანიშნულების პუნქტამდე დაგეგმილია მიწისქვეშა საკაბელო ელექტროგადამცემი ხაზის მოწყობა (იხ. სურათი 3.68.)

სურათი 3.68.

საპროექტო მიწისქვეშა/საკაბელო ელექტროგადამცემი ხაზის გაივლის ასფალტიანი გზის ქვეშ შპს „ბათუმის წყლის“ საწარმოს ტერიტორიისა და მოასფალტებული გზის გასწვრივ, ქ. ბათუმის მიმართულებით, (იხ. სურათები 3.69.).

სურათი 3.69.

შემდეგ ეგ-ს ტრასის საკაბელო სექცია გაივლის ბათუმის საერთაშორისო აეროპორტის მიმდებარედ, გადაკვეთს ადლიას ქუჩას და გაუყვება ლეხ და მარია კაჩინსკების ქუჩას ბათუმის მიმართულებით (იხ. სურათები 3.70., 3.71 და 3.72).

სურათი 3.70.

სურათი 3.71.

სურათი 3.72.

ლეს და მარია კაჩინსკების და ზღვისპირის ქუჩების გადაკვეთასთან მიწისქვეშა ეგზ იყოფა ორ ხაზად. ერთი ხაზი გაივლის ზღვისპირის ქუჩაზე, შემდეგ გრძელდება მარჯვენა მხარეს, გრიგოლ ლორთქიფანიძის №53-ში მდებარე „ციტრო გრუპის“ გავლით ქვესადგურამდე (იხ. სურათები 3.73 და 3.76-ის ჩათვლით).

სურათი 3.73.

სურათი 3.74.

სურათი 3.75.

სურათი 3.76.

მეორე განშტოება გრძელდება ლეხ და მარია კაჩინსკების ქუჩაზე. დაახლოებით 350 მეტრის შემდეგ უზვევს მარჯვენა მხარეს გრიგოლ ლორთქიფანიძის №53-ში მდებარე „ციტრო გრუპის“ მიმართულებით. სადაც ხდება მიწისქვეშ ეგზ-ების გაერთხაზიანება და დაახლოებით 140 მეტრში უერთდება ქვესადგურ „ბათუმი 4“-ს (იხ. სურათები 3.77 დან 3.82 -ის ჩათვლით).

სურათი 3.77.

სურათი 3.78.

სურათი 3.79.

სურათი 3.80.

სურათი 3.81.

სურათი 3.82.

3.3. მშენებლობის მეთოდი და მიდგომები

ელექტროგადაცემი ხაზის ტრასაზე გამოსაყენებელი საყრდენების კონსტრუქცია შემოწმდება და დაანგარიშდება კონკრეტული პირობებით შესაბამის დატვირთვებზე.

საყრდენების შერჩევა ხდება ტიპური პროექტების - 3078ტმ (Типовой проект 3078ტმ - Унифицированные стальные нормальные опоры ВЛ 35, 110 и 150 кВ) და 3079ტმ (Типовой проект 3079ტმ - Унифицированные стальные специальные опоры ВЛ 35, 110 и 150 кВ) - საფუძველზე.

პროექტირებისას გამოყენებული იქნა სტანდარტული მოწყობილობები, მასალები და საყრდენების, საძირკვლებისა და ხაზის სხვა ელემენტების უნიფიცირებული, ტიპური კონსტრუქციები, რომელთაც გავლილი აქვთ ყველა საჭირო გამოცდა და ფართოდ გამოიყენება პრაქტიკაში ენერგო-პრო ჯორჯიას მიერ, განსხვავებული კლიმატური, რელიეფური, საინჟინრო-გეოლოგიური და ეკოლოგიური პირობების მქონე ტერიტორიებზე.

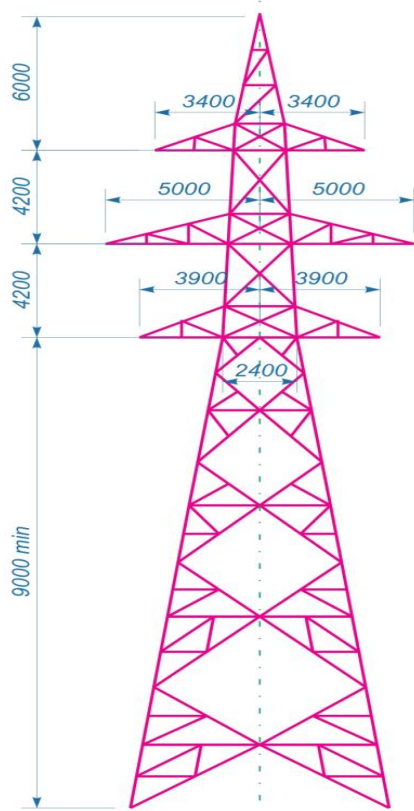
ეგხ-ს ანძების საყრდენების ბეტონის საფუძვლები, ისევე როგორც ანძების კონსტრუქციები ადგილზე მონტაჟისათვის არ მოითხოვს დიდ ტერიტორიას, მნიშვნელოვანი მოცულობის მიწის სამუშაოებს და დროის ხანგრძლივ პერიოდს, შესაბამისად გარემოზე ზემოქმედების თვალსაზრისით მაქსიმალურად დამზოგია (იხ. სურათები 3.83 და 3.84).

ფოლადის საყრდენების შენადული სექციების, ცალკეული ელემენტებისაგან სექციებად და სექციებით ერთ მთლიან საყრდენად აწყობა მოხდება უშუალოდ სამშენებლო მოედანზე სამონტაჟო ჭანჭიკების საშუალებით.

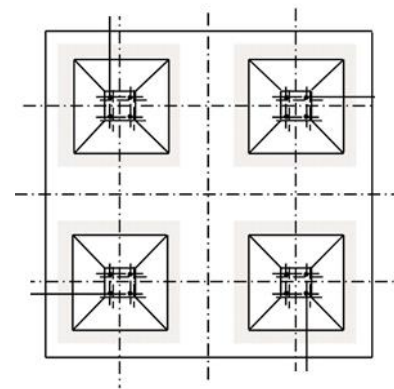
საყრდენების საძირკვლები შერჩევა განხორციელდება საინჟინრო-გეოლოგიური დასკვნის საფუძველზე საძირკველზე მოქმედი დატვირთვების შესაბამისად.

საყრდენების რკინაბეტონის საძირკვლების ქვეშ ქვაბულის ფსკერის მოსასწორებლად მომზადდება ხრეშის ან ღორღის დატკეპნილი ფენის "ბალიში".

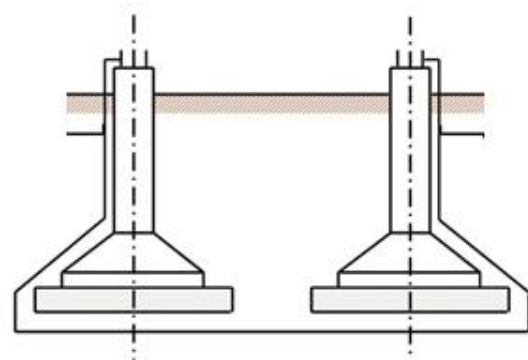
ქვაბულის შევსება (უკუყრილი) მოხდება ხრეშზე ან ღორღზე დამატებული ადგილზევე ნათხარი არამცენარული გრუნტის მასით, შემდგომ ჩატკეპნით, რაც გამორიცავს ადგილზე გრუნტისა და ღორღის ნარჩენების წარმოქმნას.

საყრდენი ანძა
სურათი 3.83.

საყრდენი ანძის საძირკვლის ზედხედი

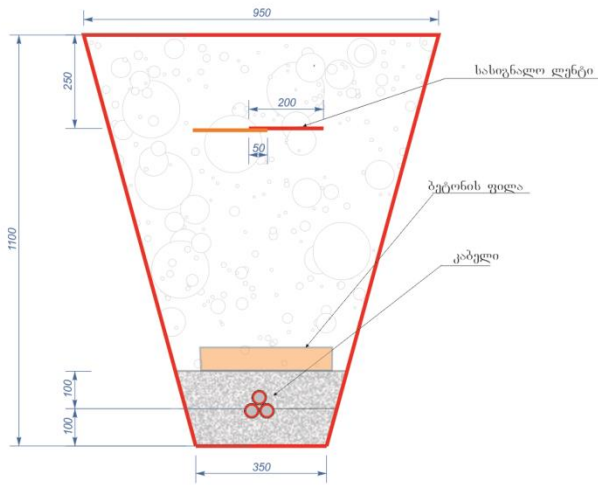
საყრდენი ანძის საძირკვლის ჭრილი
სურათი 3.84.

საძირკვლების დაყენებასთან დაკავშირებული ყველა სამუშაო შესრულდება საქართველოში მოცემულ ეტაპზე მოქმედი სამშენებლო ნორმებისა და წესების (CHიП 3.02.01-87 და CHიП III-4-80*) მოთხოვნების დაცვით.

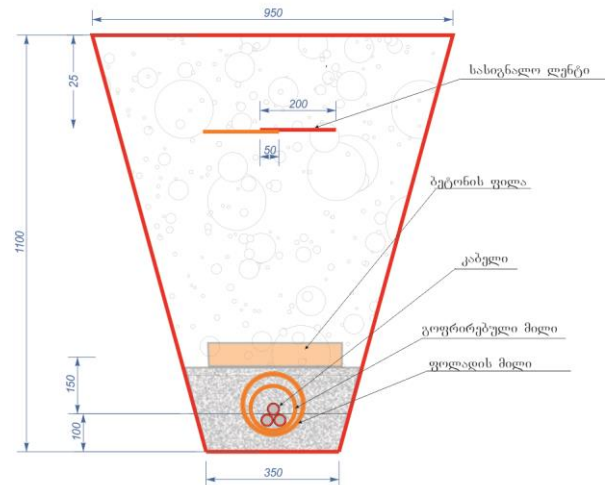
რაც შეეხება ელექტროგადამცემი ხაზის საკაბელო სექციას - იგი უნდა მოეწყოს შემდეგი პრინციპული გადაწყვეტების გამოყენებით:

- კაბელი უნდა მოთავსდეს თხრილში , რომლის ზედა და ქვედა ფენა იფარება ქვიშით;
- კაბელის ჩასადები თხრილის ქვედა ნაწილის სიგანე – 350 მმ;
- კაბელის ჩადების სიღრმე გეგმიურ ნიშნულამდე – არანაკლებ 1000 მმ-სა;
- ქვიშის ბალიშის თავზე ბეტონის ფილების დაწყობა;
- კომუნიკაციების გადაკვეთის ადგილებში კაბელის ჩადება ორმაგკედლიან ხისტ მილში, რომელიც გატარდება სათანადო დიამეტრის ფოლადის მილში;
- საავტომობილო გზის გადაკვეთაზე კაბელის მიწაში ჩადების სიღრმე გეგმიურ ნიშნულამდე უნდა იყოს არანაკლებ 1000 მმ-სა, ამასთან კბელი უნდა ჩაიდოს ორმაგკედლიან ხისტ მილში;
-

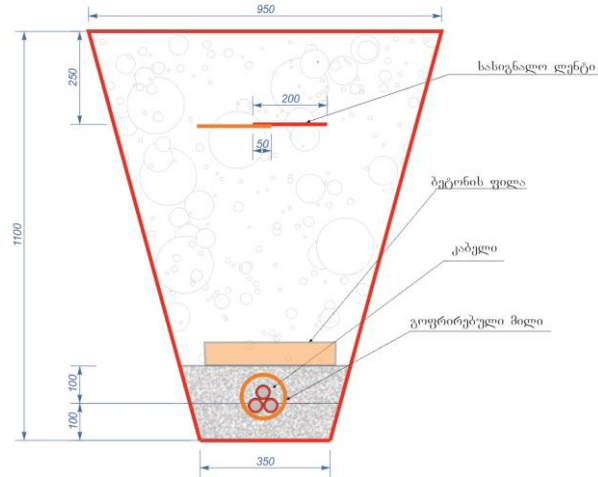
(იხ. სურათები 3.85. დან 3,87-ის ჩათვლით)

საკაბელო თხრილის ტიპური დიზაინი
სურათი 3.85.

საკაბელო თხრილი კომუნიკაციების გადაკვეთაზე
სურათი 3.86.

საკაბელო თხრილი საავტომობილო გზის გადაკვეთაზე
სურათი 3.87.

დეტალური და დაზუსტებული ინფორმაცია ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობის შესახებ, მათ შორის ცალკეული საყრდენის საფუძვლისა და საკაბელო სექციის მონაკვეთების საინჟინრო-გეოლოგიური შესწავლის მასალა, წარმოდგენილი იქნება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების ეტაპზე.

3.4. გამოყენებული ტექნიკა და მასალები

სამშენებლო სამუშაოების განხორციელებისას ძირითადად მოხდება მცირე სიმძლავრის, ვიწრო ფორმატის კოვშიანი ესკავატორის, აგრეთვე გრუნტის უკუყრის მიზნით მცირე ზომის ბულდოზერის (ან გრეიდერის), სატვირთო ავტომობილის, ამწის, ასევე მსუბუქი ავტომობილების (პიკაპების) გამოყენება.

ეგზ-ს ტრასის მარშრუტზე არ იგეგმება სამუშაო ბანაკების, ტექნიკის სადგომების და მასალების დასაწყობების ადგილების მოწყობა. ტრასის მცირე მანძილიდან გამომდინარე ყველა ოპერაცია განხორციელდება ხელვაჩაურში, ზაზა ფანასკერტელ-ციციშვილის პირველი შესახვევის N5-ში მდებარე,

ენერგო-პრო ჯორჯიას სასაწყობო მეურნეობის ტერიტორიიდან. პროექტის მიხედვით მასალების, მუშახელისა და საჭირო მოწყობილობის ტრანსპორტირება სამუშაოების ადგილზე მოხდება ყოველდღიურად (ინფორმაცია დაზუსტებულის იქნება გზმ ანგარიშში).

გზმ ანგარიშშივე მოხდება დაზუსტება გამოსაყენებელი მასალების რაოდენობებისა და სახეობების, აგრეთვე წარმოქმნილი ნარჩენების შესაძლო პარამეტრების (კატეგორია, რაოდენობა) თაობაზე.

3.5. ბუნებრივი და ხელოვნური დაბრკოლებების, არსებული ინფრასტრუქტურის ელემენტების გადაკვეთის სექციები

110 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზი „ჭარნალი“ მოიცავს საჰაერო და საკაბელო ეგზ-ს. როგორც უკვე აღნიშნეთ საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის სიგრძე 7 კმ-ია და იგეგმება 32 საყრდენის მოწყობა, ხოლო მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზის სიგრძე 3კმ-ია.

საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის პირველი 12 საყრდენი განთავსდება ხელვაჩაურის ტერიტორიაზე, ხოლო დანარჩენი - 13-დან 32-ე საყრდენამდე, ასევე მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზი ბათუმის ტერიტორიაზე.

- საპროექტო ელექტროგადამცემი ხაზის პირველი საყრდენი განთავსდება ქვესადგური „ბათუმი 220“-ს მიმდებარედ -ტერიტორია წარმოადგენს არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულები მიწის ნაკვეთს, არ იგეგმება ხე-მცენარეების მოჭრა და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა;
- მეორე საყრდენი მიწის ნაკვეთზე, რომელიც სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ საკუთრებაშია. არ იგეგმება ხე-მცენარეების მოჭრა და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა;
- №3-დან №23 ანძის ჩათვლით საპროექტო ეგზ მიუყვება ჭოროხის ქუჩას. №22 ანძის ჩათვლით საყრდენები განთავსდება გზის მარცხენა, ხოლო №23 ანძა გზის მარჯვენა მხარეს (იხ. სურათი 3.8.). ჭოროხის ქუჩის მარჯვენა მხარეს მიუყვება ე.წ. „ახალი სამრეწველო ზონა“, სადაც განლაგებულია სხვადასხვა საწარმოები. საყრდენების განთავსების ადგილები მოსწორებულია, არ იგეგმება და ხე-მცენარეების მოჭრა. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ არის წარმოდგენილი. განთავსების ადგილებზე შეინიშნება სხვადასხვა სახის ნარჩენები;
- როგორც №8 ასევე №11 ანძასთან დაახლოებით 30 მეტრში მდებარეობს სანიაღვრე არხი, საიდანაც წყლები ჩაედინება მდ. ჭოროხში. აღნიშნული არხები არც მშენებლობის და არც ექსპლუატაციის ეტაპზე არ წარმოადგენს ეგზ-სთვის დაბრკოლებას, ასევე ეგზ-ს მშენებლობით არ მოხდება არხებზე რაიმე სახის ზემოქმედება;
- №19 საპროექტო ანძა განთავსდება ჭოროხის ქუჩასთან, შემოღობილ ტერიტორიაზე. განთავსების ადგილი დაფარულია მცენარეული საფარით. ტერიტორია რეგისტრირებული არ არის. ანძის მოწყობისათვის დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოების დროს არ იგეგმება ხე-მცენარეების მოჭრა ან გადაბეღვა;
- №20 ანძის განთავსების ადგილი შემოღობილია, თუმცა არ არის რეგისტრირებული რეესტრში, როგორც საკუთრება;
- №23 ანძის სამონტაჟო ადგილზე გვხვდება მურყანი, ასკილის ბუჩქები, ბალახოვანი საფარი. ტერიტორია წარმოადგენს არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთს და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაშია (ს/კ 05.32.06.182). საპროექტო საყრდენის განთავსების ადგილის მოქცეულია არსებული მაღალი ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის ანძებს შორის;

- №24 საპროექტო ანბა განთავსდება არსებული მაღალი ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის ანძასთან დაახლოებით 20 მეტრში აღნიშნება ახალი დაჭაობება. წითელი ნუსხის სახეობები არ ფიქსირდება;
- №25 ანძიდან დაახლოებით 150 მეტრში მდინარე ჭოროხზე არსებული სახიდე გადასასვლელიდან ხდება დაკვირვება გადამფრენ ფრინველებზე („ბერდ ვოჩინგი“), თუმცა ანძის ფუნდამენტის და მონტაჟის სამუშაოების მცირე პერიოდიდან გამომდინარე, აღნიშნული ქმედება არ იქნება ხელისშემშლელი გადამფრენ ფრინველებზე დაკვირვებისათვის, რასაც ფიქსირებული სეზონური ხასიათი გააჩნია. ამ ნაწილში სამუშაოების ჩატარება შეიძლება ორგანიზებული იქნას არა („ბერდ ვოჩინგი“-სეზონზე);
- №26, №27, №28, №29, №30, №31 ანძები მოეწყობა აჭარის რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებზე (ს/კ05.32.05.072, ს/კ 05.32.05.009). აღნიშნული ტერიტორია წარმოადგენს ნაგავსაყრელს; აქედან N26 დან N29 საყრდენი ანძების განთავსების ადგილამდე შესაძლებელია საჭირო გახდეს არსებული ძირითადი მისასვლელი გზიდან ლოკალური შეჭრების გაკეთება, რომელთა სიგრძე არ აღემატება 30 მეტრს. შესაბამისად ამ ადგილებზე საჭირო ხდება მცენარეულობის აღება, თუმცა იმ გარემოებიდან გამომდინარე, რომ ეგზ-ს ტრასის ამ მონაკვეთზე ტერიტორია დაფარულია არატიპური ბალახოვანი სახეობებით, ბუჩქნარით და მცენარეთა რამდენადმე ღირებული სახეობების არსებობა არ გამოვლენილა (იხ. ზემოთ, ეგზ-ს ტრასის აღწერა) - აღნიშნული დამაბრკოლებელ გარემოებად ვერ ჩაითვლება.
- №32 ანბა განთავსდება შპს „ბათუმის წყლის“ მოპირდაპირე მხარეს, გზის გასწვრივ;
- საკაბელო ეგზ გადაკვეთს ასფალტის საფარით დაფარულ გზას N32 ანძასთან, აგრეთვე ადლიას ქუჩას და შემდეგ გ. ანწუხელიძის ქუჩას (აეროპორტის გზატკეცილს) ლეხ და მარია კაჩინსკების ქუჩის გადაკვეთაზე არსებულ გზაჯვარედინთან. პროექტის მიხედვით საავტომობილო გზის კვეთაა გათვალისწინებული ლეხ და მარია კაჩინსკების, ადლიასა და ზღვისპირის ქუჩების შეერთების ადგილას, აგრეთვე ზღვისპირის ქუჩის N1 ში მდებარე სასტუმროს (Dato Guest House) ახლოს. აღნიშნული გადაკვეთების ადგილები წარმოადგენს ქ. ბათუმის მუნიციპალურ საკუთრებას.

როგორც წარმოდგენილი ინფორმაციიდან იკვეთება ეგზ-ის ტრასა არ გაივლის კერძო მფლობელობაში არსებულ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე, კომერციული დანიშნულების მიწის ნაკვეთებზე და არ გადაკვეთს შენობა-ნაგებობებს, აგრეთვე კერძო მფლობელობაში მყოფ ინფრასტრუქტურას.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე შეიძლება ამთავითვე ითქვას, რომ ეგზ-ს სამშენებლო სამუშაოები, ისევე, როგორც შემდგომი ექსპლუატაცია გადაუჭრელ დამაბრკოლებელ გარემოებებთან ან პრობლემებთან არ იქნება დაკავშირებული. ნებისმიერ შემთხვევაში პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოები ვერ დაიწყება გამოსაყენებელი მიწის ნაკვეთებზე სამუშაოების დაშვების გარეშე.

4. ალტერნატივების ანალიზი

4.1. პროექტის განუხორციელებლობა (ნულოვანი ალტერნატივა)

ამჟამად გონიო-კვარიათი-სარფის ზონის მკვებავი 35 კვ ეგხ „ჭარნალი“ განთავსებულია ჭოროხის ქუჩის მარჯვენა მხარეს, სამრეწველო ზონაში.

ახალი 110 კვ ელექტროგადამცემი ხაზი „ჭარნალის“ მოწყობის საფუძველს წარმოადგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის წერილი, რომლითაც ქალაქ ბათუმში ახალი სამრეწველო ზონის განვითარების ხელშეწყობისა და შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მოწყობის მიზნით, საპროექტო არეალში მდებარე ხაზობრივი ნაგებობების ადგილმონაცვლეობის თაობაზე, სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ წერილობით მიმართა.

წერილის თანახმად, „ახალი სამრეწველო ზონის“ მთელ პერიმეტრზე განთავსებულია მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზები და ანძები, რის გამოც ნაკვეთები ხვდება მაღალი და საშუალო ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზების დაცვის ზონაში, რაც სამრეწველო ზონის პროექტის და ტერიტორიაზე ინფრასტრუქტურის განვითარების დამაბრკოლებელ ფაქტორს წარმოადგენს, რადგან ასეთ ზონებში იკრძალება ელექტროგადამცემი ხაზების ნორმალური ფუნქციონირების ხელისშემშლელი ნებისმიერი ქმედება, ხოლო ამ ზონების საერთო ტერიტორიიდან გამოყოფა „ახალი სამრეწველო ზონის“ ტერიტორიაზე მდებარე ნაკვეთების განკარგვას არარენტაბელურს ხდის.

ყოველივე აღნიშნულიდან გამომდინარე საპროექტო ეგხ-ს ნულოვანი ალტერნატივა ჭოროხის ქუჩის მარჯვენა მხარეს, სამრეწველო ზონაში არსებული ეგხ-ს ადგილმონაცვლეობის უგულებეყოფაა.

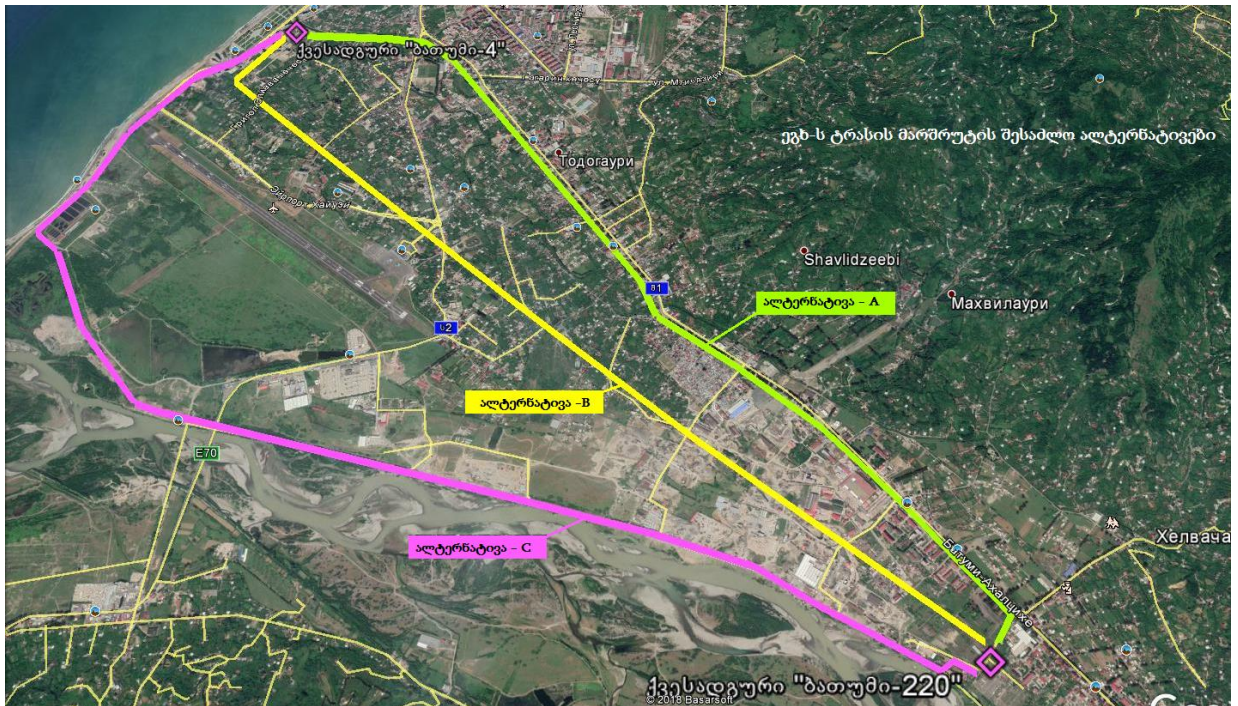
სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის წერილის საფუძველზე განხორციელდა ტერიტორიის გამოკვლევა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობასთან შეთანხმებით დაიგეგმა არსებული 35 კვ ძაბვის ეგხ „ჭარნალის“ სანაცვლოდ - ქვესადგური „ბათუმი 220“-დან მდ. ჭოროხის გასწვრივ ახალი 110 კვ ძაბვის ეგხ-ს მოწყობა, რომელიც გაგრძელდება ქვ/ს „ბათუმი 4“-მდე.

არსებული ეგხ „ჭარნალის“ სანაცვლოდ, პროექტი ითვალისწინებს დაბა ხელვაჩაურში მდებარე ქვესადგური „ბათუმი 220“-დან, მდ. ჭოროხის გასწვრივ, გონიოს ხიდამდე ახალი 110 კვ ეგხ-ს მოწყობას, რომელიც ერთი მხრივ ელექტრო ენერჯიას მიაწვდის ახალსოფელის, გონიოს და სარფის დასახლებებს, ხოლო მეორე მხრივ გაგრძელდება (აშენდება) ხაზის ახალი მიმართულება ქვესადგურ „ბათუმი 4“-მდე, რომელიც იქნება ქალაქ ბათუმისათვის უმნიშვნელოვანესი ალტერნატიული კვების წყარო.

იმის გათვალისწინებით, რომ ქალაქ ბათუმის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანია როგორც „ახალი სამრეწველო ზონის“ სწორად დაგეგმვა, ასევე ალტერნატიული კვების წყაროს არსებობა, პროექტის განხორციელებით მოსალოდნელი დადებითი სოციალურ-ეკონომიკური ეფექტი გაცილებით მნიშვნელოვანია, ვიდრე გარემოზე მიყენებული ზემოქმედების შედეგად მოსალოდნელი უარყოფითი მხარეები. შესაბამისად დაგეგმილი საქმიანობის განუხორციელებლობა (ანუ უმოქმედობის ალტერნატივა) არამიზანშეწონილია.

4.2. ალტერნატივების ვარიანტების ანალიზი და შერჩეული ალტერნატივის უპირატესობის არგუმენტაცია

ნულოვანი ალტერნატივის ქვეთავში მოცემული ინფორმაციის თანახმად, საპროექტო ეგხ-ს „ახალი სამრეწველო ზონის“ პროექტირების საჭიროებიდან გამომდინარე ადგილმონაცვლეობის გარდა, დაემატა ახალი მნიშვნელობა - ქალაქ ბათუმის ალტერნატიულ კვების წყაროს ფუნქცია. შესაბამისად მოცემულობად იქნა მიღებული, რომ ახალი 110 კვ ძაბვის ეგხ-ს მოწყობა ქვესადგური „ბათუმი 220“-დან ქვესადგურ „ბათუმი 4“-მდე უალტერნატივოა.

სურათი 4.1.

რაც შეეხება საკაბელო ეგხ-ს ტრასას, განხილული შესაძლო ალტერნატივებიდან (იხ. სურათი 4.1.) არჩეულ იქნა ალტერნატივა "C", რომელიც "A" და "B" ალტერნატივებზე გაცილებით უფრო გრძელია და მოითხოვს ტრასის კომბინირებული ვარიანტის (საჰაერო და საკაბელო სექციები) მშენებლობას, მაგრამ იმავე დროს აღნიშნული მარშრუტი როგორც ტექნიკური უსაფრთხოების, ისევე პოტენციური ეკოლოგიური და სოციალური ზემოქმედების თვალსაზრისით უფრო მისაღებია, რადგან:

- გამორიცხავს ეგხ-ს ტრასის მიერ მჭიდროდ დასახლებული ტერიტორიების გადაკვეთას.
- არ ეხება კომერციული მიზნით ინტენსიურად გამოყენებულ ტერიტორიებს, აგრეთვე კერძო საკუთრებას.
- არსად არ კვეთს სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით უკვე გამოყენებულ ან ვარგის ფართობს.
- მასზე არ გვხვდება ბუნებრივი და ხელოვნური დაბრკოლებების ან/და არსებული ინფრასტრუქტურის ელემენტების გადაკვეთის სექციები.
- ძირითადად განლაგებულია მდ. ჭოროხის მიერ ახლად წარმოქმნილი დელუვიონის ფარგლებში, რაც უკიდურესად ამცირებს არქეოლოგიურ ობიექტებზე რაიმე ზემოქმედების შესაძლებლობის რისკს.
- ეგხ-ს განთავსებისა და შესაძლო ზემოქმედების (როგორც მშენებლობის, ისევე ექსპლუატაციის ფაზაზე) დერეფანი მდებარეობს ანთროპოგენური ზემოქმედების შედეგად მნიშვნელოვნად სახეცვლილ და ურბანიზირებულ ტერიტორიებზე, რომლებზეც არ გხვდება ეკოლოგიური თვალსაზრისით რამდენადმე ღირებული გარემოს კომპონენტები.

ყოველივე ზემოხსენებულთან ერთად ეგხ-ს მშენებლობა უკავშირდება ქალაქ ბათუმის „ახალი სამრეწველო ზონის“ სწორად დაგეგმვის ხელშეწყობასა და ქალაქ ბათუმისთვის ელექტრო ენერჯის ახალი ალტერნატიული წყაროს გაჩენას, რაც ზრდის ენერგოეფექტურობის საიმედოობას და შეგვიძლია მივიჩნიოთ სოციალური გარემოს გაუმჯობესების ფაქტორად.

5. გარემოს ფონური მდგომარეობა პროექტის განხორციელების არეალში

5.1. ეგხ-ს ტრასის განთავსების არეალის ზოგადი აღწერა

110 კვ ძაბვის საპროექტო ეგხ „ჭარნალი“ პროექტის თანახმად მოეწყობა ქვესადგური „ბათუმი 220“-დან მდ. ჭოროხის გასწვრივ და გაგრძელდება ქვ/ს „ბათუმი 4“-მდე.

საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის საპროექტო სიგრძე 7 კმ-ია და იგეგმება 32 საყრდენის მოწყობა, ხოლო მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზის სიგრძე - 3კმ-ია. საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის პირველი 12 საყრდენი ანძა განთავსდება ხელვაჩაურის ტერიტორიაზე, ხოლო დანარჩენი - 13-დან 32-ე საყრდენამდე, ასევე მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზი ბათუმის ტერიტორიაზე.

ელექტროგადამცემი ხაზის საჰაერო ნაწილი მოეწყობა მდინარე ჭოროხის მარჯვენა სანაპიროზე (ჭოროხის ქუჩა). ამ მონაკვეთზე ეგხ-ს საყრდენი ანძების დიდი ნაწილი ხვდება ბათუმის „ახალი სამრეწველო ზონის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე, სადაც წლების განმავლობაში ფუნქციონირებდა და ახლაც ფუნქციონირებს სხვადასხვა საწარმოები. საყრდენების ნაწილი კი ხვდება ნაგავსაყრელის ტერიტორიაზე.

როგორც ზემოთ იქნა აღნიშნული ეგხ-ს ტრასის საჰაერო სექციის მშენებლობისათვის გამიზნული დერეფანი წლების განმავლობაში განიცდიდა ანთროპოგენულ და ტექნოგენურ დატვირთვას. ტერიტორიაზე პრაქტიკულად არაა ეკოლოგიური თვალსაზრისით (მითუმეტეს საკონსერვაციო დანიშნულებით) ღირებული რაიმე ჰაბიტატი, ასევე მცენარეთა დაცული სახეობის ცალეული კორომი ან ინდივიდი. არ აღინიშნება ცხოველთა რომელიმე სახეობისათვის საბინადროდ ან სხვა დანიშნულებით ვარგისი, თუნდაც ძალზე ლოკალური არეალი. არ არის ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა, სპორადულად და უკონტროლოდ განთავსებულია ინერტული ნარჩენები.

ამდენად აღნიშნულ მონაკვეთზე არ გვხვდება ეკოლოგიური თვალსაზრისით რამდენადმე ღირებული გარემოს კომპონენტები, გარდა მდ. ჭოროხისა, ეგხ-ს N3 და N26 საყრდენებს შორის არსებულ სექციასთან სიახლოვეს (N26 საყრდენიდან ეგხ-ს ტრასა საკმაო მანძილით შორდება მდ. ჭოროხის ხეობას).

მდ ჭოროხზე შესაძლო ზემოქმედების საკითხები დეტალურად იქნება განხილული გზშ-ს დოკუმენტში იმ სამშენებლო სამუშაოების გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების კონტექსტში, რომლებიც განხორციელდება მდინარის ხეობასთან უშუალო სიახლოვეს მდებარე საყრდენი ანძების (N3 - დან N26-მდე) ლოკაციების ადგილზე.

რაც შეეხება ელექტროგადამცემი ხაზის საკაბელო სექციას - იგი მოეწყობა ქალაქ ბათუმში და გაივლის შპს „ბათუმის წყლის“ და ბათუმის საერთაშორისო აეროპორტის მიმდებარე ტერიტორიებს, კვეთს ადლიას ქუჩას, გაივლის ლეხ და მარია კაჩინსკების ქუჩას ბათუმის მიმართულებით. ლეხ და მარია კაჩინსკების და ზღვისპირის ქუჩასთან მიწისქვეშა ეგხ იყოფა ორ ხაზად. ერთი ხაზი გაივლის ზღვისპირის ქუჩაზე, შემდეგ გრძელდება მარჯვენა მხარეს, გრიგოლ ლორთქიფანიძის №53-ში მდებარე „ციტრო გრუპის“ გავლით ქვესადგურამდე. მეორე ხაზი გრძელდება ლეხ და მარია კაჩინსკების ქუჩაზე და დაახლოებით 350 მეტრის შემდეგ უხვევს მარჯვენა მხარეს გრიგოლ ლორთქიფანიძის №53-ში მდებარე „ციტრო გრუპის“ მიმართულებით. სადაც ხდება საკაბელო სექციის გაერთხაზიანება და დაახლოებით 140 მეტრში უერთდება ქვესადგურ „ბათუმი 4“-ს.

აშკარაა, რომ ანიშნულ სექციაზე ბუნებრივი გარემოს რაიმე კომპონენტზე პოტენციური ზემოქმედება გამორიცხებულია, შესაბამისად ეგხ-ს ამ სექციაზე გზშ-ს დოკუმენტში ყურადღება იქნება გამახვილებული ატმოსფერულ ჰაერზე შესაძლო ზემოქმედების ფაქტორებზე (გამონაბოლქვი, მტვერი, ხმაური), ნარჩენების წარმოქმნისა და მართვის მომენტებზე, აგრეთვე ყველა სხვა ფაქტორზე, რამაც ეგხ-ს მშენებლობის ფაზაზე შესაძლოა გამოიწვიოს მოსახლეობის რაიმე ფორმით შეწუხება.

მთლიანობაში ეგხ-ს პროექტის განხორციელების არეალში გარემოს არსებული მდგომარეობა შესაძლოა შემდეგნაირად დახასიათდეს:

1. ტრასის მარშრუტის საჭაერო სექციის გასწვრივ არსებული გარემო ძირეულად სახეცვლილია ანთროპოგენური ზემოქმედების შედეგად, ხოლო საკაბელო სექციის განთავსების ტერიტორია ქალაქის ინტენსიური დასახლების ურბანულ ზონაშია მოქცეული. ამასთან ეგხ-ს ტრასის მთელს სიგრძეზე არსებული გზები იძლევა ყველა საჭირო ოპერაციის განხორციელების საშუალებას, ამდენად არაა საჭირო მისასვლელი გზების მოწყობა (გარდა N26 -დან N29 საყრდენ ანძამდე, რაც ზემოთ იქნა აღწერილი)
2. საყრდენების მშენებლობისა და ეგხ-ს საინსტალაციო სამუშაოების მოსალოდნელი ზემოქმედების ზონაში არ გამოვლენილა გარემოზე პოტენციური ზემოქმედების თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი და სენსიტიური რეცეპტორები, როგორებიცაა:
 - ეკოლოგიური თვალსაზრისით ღირებული ლანდშაფტის ელემენტები
 - რამდენადმე მნიშვნელოვანი საკონსერვაციო ღირებულების არეალი
 - ტყეები, ტყის ცალკეული ფრაგმენტები ან კორომები
 - წითელი ნუსხის სახეობები ან მათი არსებობისათვის ხელსაყრელი ტერიტორია
 - სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენებული მიწის ნაკვეთები
 - კერძო საკუთრება, რომლის ხელყოფა შეიძლება მოხდეს ეგხ-ს მშენებლობის პროცესში
 - ადგილობრივი სოციალური ინფრასტრუქტურის ელემენტები

პროექტის განხორციელების არეალში გარემოს ფონური მდგომარეობიდან გამომდინარე სამუშაოების მიმდინარეობისას ტექნიკური უსაფრთხოებისა და გარემოს დაცვის მოთხოვნების შესრულების შემთხვევაში გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება უმნიშვნელო იქნება.

5.2. გარემოს პირველადი ვიზუალური* აღწერა საყრდენების პიკეტაჟის მიხედვით

საყრდენი N	კოორდინატები (UTM)		პირველადი ვიზუალური აღწერა
	X	Y	
1	721033	4606520	საყრდენი განთავსდება ქვესადგური „ბათუმი 220“-ს მიმდებარე ტერიტორიაზე, ურბანულ ზონაში, სადაც არ გვხვდება წითელი ნუსხის სახეობები, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ არის წარმოდგენილი.
2	720862	4606591	საპროექტო ანძის განთავსება იგეგმება სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე, არ გვხვდება წითელი ნუსხის სახეობები, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ არის წარმოდგენილი.
3	720782	4606495	საპროექტო ანძა - მდ. ჭოროხის მარჯვენა სანაპიროზე, დაშორება მდინარესთან დაახლოებით 30მ. ტერიტორია მოსწორებულია და ხე-მცენარეებისგან თავისუფალი, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ არის წარმოდგენილი. მიმდებარედ, გზის გასწვრივ, ტერიტორია დაბინძურებულია სხვადასხვა ნარჩენებით.

4	720616	4606606	ანძის განთავსების ადგილი მოსწორებულია, არ გვხვდება ხე-მცენარეები და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ არის წარმოდგენილი. დაშორება მდინარესთან დაახლოებით 20 მეტრია.
5	720460	4606711	საპროექტო ანძის ტერიტორიაზე არ არის წარმოდგენილი ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა, ტერიტორია დაბინძურებულია სამშენებლო ნარჩენებით. მანძილი მდ. ჭოროხამდე დაახლოებით 15 მეტრია.
6	720296	4606814	საყრდენის განთავსების ტერიტორია დაბინძურებულია სამშენებლო ნარჩენებით. არ არის წარმოდგენილი ხე-მცენარეები და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა. მდინარემდე მანძილი დაახლოებით 15 მეტრია.
7	720094	4606913	საპროექტო ანძამდე განთავსდება ჭოროხის ქუჩიდან დაახლოებით 25 მეტრში. მდ. ჭოროხიდან დაახლოებით 15 მეტრში. ანძის მშენებლობისთვის არ არის საჭირო ხე-მცენარეების მოჭრა და ტერიტორიაზე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ არის წარმოდგენილი.
8	719908	4607040	ანძის განთავსების ტერიტორია ანთროპოგენული ფაქტორებიდან გამომდინარე მნიშვნელოვნად სახეცვლილია, საპროექტო და მიმდებარე ტერიტორია წარმოადგენს ურბანულ ლანდშაფტს, დაბალი საკონსერვაციო ღირებულების მქონე ჰაბიტატით. საპროექტო ანძიდან დაახლოებით 30 მეტრში მდებარეობს სანიაღვრე არხი, საიდანაც წყლები ჩაედინება მდ. ჭოროხში. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 20 მ.
9	719708	4607144	ანძის განთავსების ადგილიც წარმოადგენს ურბანულ ლანდშაფტს, დაბალი საკონსერვაციო ღირებულების მქონე ჰაბიტატით. საპროექტო ანძას ესაზღვრება არსებული საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზი. №9 ანძა მოქცეულია ორ საყრდენს შორის. დაშორება საყრდენებიდან 20 და 50 მეტრია. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 25 მეტრი.
10	719472	4607224	საპროექტო ანძიდან დაახლოებით 20 მეტრის დაშორებით დასაწყობებულია დიდი რაოდენობით სამშენებლო ნარჩენები - ბეტონის კიუვეტები. არ არის წარმოდგენილი ხე-მცენარეები და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 40 მ.
11	719235	4607305	ანძასთან დაახლოებით 30 მეტრში მოწყობილია სანიაღვრე არხი, წყალი ჩაედინება მდ. ჭოროხში.

			მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 35მ. არ არის წარმოდგენილი ხე-მცენარეები და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა.
12	719038	4607392	საპროექტო ტერიტორია ანთროპოგენული ფაქტორებიდან გამომდინარე სახეცვლილია, გზვდება ბალახოვანი საფარი. ტერიტორიის მოპირდაპირე მხარეს განთავსებულია სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენები. მანძილი მდ. ჭოროხამდე - დაახლოებით 20მ.
13	718842	4607480	საპროექტო ანძასთან, მთელს პერიმეტრზე განთავსებულია სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენები. ანძის მოსაწყობად ჩასატარებელი სამუშაოები ხე-მცენარეების მოჭრას ან გადაბეღვას არ საჭიროებს. მანძილი მდ. ჭოროხამდე - დაახლოებით 20მ.
14	718631	4607541	ანძამდე მისასვლელად ჭოროხის ქუჩიდან ჩადის გრუნტიანი გზა. ტერიტორიაზე ყრია სხვადასხვა ნარჩენები. ანძის განთავსების მიმდებარედ ფიქსირდება ხე-მხენარეები, თუმცა ანძის განთავსების ადგილი მოსწორებული და თავისუფალია ხე-მხენარეებისგან, შესაბამისად სამშენებლო სამუშაოები არ მოთხოვს მათ მოჭრას ან გადაბეღვას. მანძილი მდ. ჭოროხამდე - დაახლოებით 20მ.
15	718419	4607602	საპროექტო ანძა მდებარეობს გზის პირას. ანძის მარცხენა მხარეს ჩასასვლელია მდინარე ჭოროხის სანაპიროსთან. ანძის განთავსების ადგილი დაფარულია ლერწამით. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 25მ. საპროექტო ანძა მდებარეობს გზის პირას. ანძის მარცხენა მხარეს ჩასასვლელია მდინარე ჭოროხის სანაპიროსთან. ანძის განთავსების ადგილი დაფარულია ლერწამით. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 25მ.
16	718251	4607650	ანძა მოეწყობა მდინარე ჭოროხთან ჩასასვლელ გრუნტიან გზებს შორის. საპროექტო ტერიტორიაზე წითელი ნუსხით დაცული სახეობები არ გვხვდება. მოპირდაპირე მხრეს განთავსებულია ასფალტ-ბეტონის საწარმოები. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 20მ.
17	718068	4607703	ადგილი თავისუფალია ხე-მცენარეებისგან, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ არის წარმოდგენილი, ტერიტორია დაბინძურებულია სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 20მ.

18	717684	4607813	ანმა განთავსდება მდინარე ჭოროხის სიახლოვეს - დაშორება 10-15მ, გრუნტიანი გზის მარცხენა მხარეს, ტერიტორია დაბინძურებულია ნარჩენებით.
19	717487	4607870	საპროექტო ანმა განთავსდება ჭოროხის ქუჩასთან, შემოღობილ ტერიტორიაზე. ანძის მოწყობისათვის დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოების დროს არ იგეგმება ხე-მცენარეების მოჭრა ან გადაბეღვა. განთავსების ადგილი დაფარულია მცენარეული საფარი. ტერიტორია რეგისტრირებული არ არის. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 50მ.
20	717291	4607922	ანძის განთავსების ადგილი მდებარეობს შემოღობილ ტერიტორიაზე, არ არის რეგისტრირებული. ანძის განთავსების ტერიტორიაზე წარმოდგენილი ბალახოვანი საფარი. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 40მ.
21	717095	4607974	ანძის განთავსების ადგილამდე ჩადის გზა, სამუშაოებისთვის არ იგეგმება ხე-მცენარეების მოჭრა ან გადაბეღვა. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა წარმოდგენილი არ არის. ტერიტორია წვიმების შედეგად დაფარული იყო გუბებით. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 20მ.
22	716876	4608047	ანძის მოწყობა იგეგმება ჭოროხის ქუჩასთან, ხე-მცენარეებისგან თავისუფალ ადგილას (იხ. სურათები 3.46. 3.47.). ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა წარმოდგენილი არ არის. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 15მ.
23	716627	4608146	საყრდენი განთავსდება ჭოროხის ქუჩის მარჯვენა მხარეს, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე. ანძის სამონტაჟო ადგილზე გვხვდება მურყანი, ასკილის ბუჩქები, ბალახოვანი საფარი. საპროექტო საყრდენი ხვდება არსებული მაღალი ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის ანძებს შორის. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 40მ.
24	716485	4608193	საპროექტო ანმა მდებარეობს აეროპორტის გზატკეცილთან, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე არსებული მაღალი ძაბვის საჰაერო ელექტროგადამცემი ხაზის ანძასთან დაახლოებით 20 მეტრში. ტერიტორია დაჭაობებულია, წითელი ნუსხის სახეობები არ ფიქსირდება. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 50მ.

25	716254	4608249	ანმა განთავსდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე. ტერიტორიაზე ეყარა სხვადასხვა ნარჩენები. მანძილი მდინარემდე - დაახლოებით 55მ.
26	716023	4608308	ანძები მოეწყობა აჭარის რესპუბლიკის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებზე. აღნიშნული ტერიტორია წარმოადგენს ნაგავსაყრელს.
27	715968	4608476	
28	715744	4608685	
29	715561	4608934	
30	715459	4609188	
31	715324	4609464	
32	715073	4609646	ანმა განთავსდება შპს „ბათუმის წყლის“ მოპირდაპირე მხარეს, ზღვასთან დაახლოებით 100 მეტრის დაშორებით. განთავსების ადგილას გვხვდება მურყანი, მაცვლის ბუჩქები, ქაცვი, ბალახოვანი საფარი.

* ფოტომასალა მოცემულია ზემოთ - 3.2. თავში ეგხ-ს ტრასის (მარშრუტის) აღწერა

ეგხ-ს საკაბელო სექცია მოეწყობა ქალაქ ბათუმში, გაივლის გზების გასწვრივ არსებულ გაზონებს, ტროტუარებს, მრავასართულიანი კორპუსების სამშენებლო უბნებს. ტერიტორია წარმოადგენს ურბანულ ზონას.

5.3. სენსიტიური რეცეპტორების (არეალების) ზოგადი შეფასება

საპროექტო ელექტროგადამცემი ხაზის ტრასის და მიმდებარე ტერიტორიების სპეციფიკურიდან გამომდინარე - მაღალი ანთროპოგენული დატვირთვის ზონა, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ მშენებლობა და ექსპლუატაცია არ მოახდენს გარემოზე უარყოფით ზემოქმედებას. შესაბამისად, შედარებით სენსიტიურ არეალად შეგვიძლია გამოვყოთ ის ტერიტორიები, სადაც ეგხ გადის უშუალოდ მდ. ჭოროხის გასწვრივ.

6. ზოგადი ინფორმაცია პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების სახეებისა და მოსალოდნელი ხარისხის შესახებ

6.1. ატმოსფერულ ჰაერზე (ემისიები, ხმაური)

ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროები წარმოდგენილი იქნება არაორგანიზებული გაფრქვევის წყაროების სახით, კერძოდ: სამშენებლო მანქანა-მექანიზმების მუშაობის, ატმოსფეროში ნამწვი აირების, მტვრის, შედუღების აეროზოლების ემისიების შედეგად. აღნიშნული ზემოქმედება იქნება მცირე მასშტაბის და არ იქონიებს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე მნიშვნელოვან უარყოფით ზეგავლენას.

ხმაური - ეგხ-ს მშენებლობისას მოსალოდნელი ზემოქმედების განსაზღვრისათვის აკუსტიკური გაანგარიშებები დეტალურად განხორციელდება გზმ-ს მომზადების ეტაპზე შემდეგი თანმიმდევრობით:

- განისაზღვრება ხმაურის წყაროები და მათი მახასიათებლები ეგხ-ს ტრასის ცალკეულ მონაკვეთებზე (იქ, სადაც ხმაური შეიძლება შეშფოთების მიზეზი იყოს);
- შეირჩევა საანგარიშო წერტილები დასაცავი ტერიტორიის საზღვარზე;
- განისაზღვრება ხმაურის გავრცელების მიმართულება ხმაურის წყაროებიდან საანგარიშო წერტილებამდე და აკუსტიკური პარამეტრები, იმ ფაქტორების გათვალისწინებით, რომლებიც გავლენას ახდენს ხმაურის გავრცელებაზე (ბუნებრივი ეკრანები, მწვანე ნარგავი და ა. შ.);
- განისაზღვრება ხმაურის მოსალოდნელი დონე საანგარიშო წერტილებში და მოხდება მისი

შედარება ხმაურის დასაშვებ დონესთან;

- საჭიროების შემთხვევაში, განისაზღვრება ხმაურის დონის შემცირების ღონისძიებები.

ზოგადად ატმოსფერულ ჰაერზე მოსალოდნელი ზემოქმედების ტერიტორიული გავრცელების მასშტაბები ძალზე ლოკალური იქნება, ხოლო ხარისხი და დროის პერიოდი უმნიშვნელო. ამასთან დადებით მომენტად შეიძლება მივიჩნიოთ, რომ არაა ჰაერში გაფრქვევის და/ან ხმაურის სტაციონალური ობიექტები. რაც შეეხება მოძრავი ობიექტებით გამოწვეული ზემოქმედებას - შესაძლებელია სამუშაოების სათანადოდ ორგანიზებით მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი ტრასის ცალკეულ მონაკვეთზე მობილიზებული მძიმე ტექნიკის რაოდენობა, რაც შეამცირებს ხმაურის და გამონაბოლქვის დონეს. ასევე მიზანშეწონილია წინასწარ იქნას ხოლმე გაზომილი ხმაურისა და ჰაერში დამაბინძურებელი კომპონენტების (მ.შ. ნახშირწყალბადების) კონცენტრაცია.

როგორც პრევენციული ზომა - გზშ-ს ეტაპზე გამოთვლებში ჩადებული იქნება ყველა ტექნიკის ერთდროულად მუშაობის პირობები, რაც მხოლოდ თეორიულადაა შესაძლებელი. შესაბამისად ზემოქმედება შეფასდება "პესიმისტური" სცენარით და ამ სცენარის შესაბამისად განხორციელდება ზემოქმედების შერბილების ღონისძიებებიც, რაც პრაქტიკაში ე.წ. "გადაჭარბებული რეაგირების" ეფექტის მომცემი იქნება. ზოგადად დიდი ალბათობით შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ მშენებლობის დროს ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების ხარისხი დადგენილ ნორმებს არ გადააჭარბებს.

6.2. გრუნტის წყლებზე

გრუნტის წყლის დაბინძურება შეიძლება მოხდეს მიწის ზედაპირზე გაჟონილი ან დაღვრილი საწვავით და საპოხი საშუალებებით, რაც ტექნიკის გამართულობის იზრუნველყოფის პირობებში პრაქტიკულად მინიმუმამდე იქნება დაყვანილი.

პროექტის ზემოქმედებით გრუნტის წყლების დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად, აუცილებელია სამშენებლო მოედნებზე სხვადასხვა დამაბინძურებლის მოხვედრის პრევენცია. ხოლო, თუ ავარიული ან სხვა შემთხვევის გამო მაინც მოხდა მიწის ზედაპირის დაბინძურება, აუცილებელია მისი წყაროსა და კერის გადაუდებელი ლიკვიდაცია.

გრუნტის წყლების დაბინძურების პრევენციისა და ნავთობპროდუქტების დაღვრაზე რეაგირების მიდგომები, აგრეთვე საორგანიზაციო ღონისძიებები აღწერილი იქნება გზშ-ს დოკუმენტში. ამასთან ამგვარი მიდგომები განხვავებული შეიძლება იყოს ეგზ-ს სხვადასხვა მონაკვეთისათვის ლოკალური ბუნებრივი პირობებიდან (გრუნტის ტიპი, შეღწევადობის ხარისხი) გამომდინარე.

6.3. ზედაპირულ წყლებზე

ზედაპირული წყლების (ძირითადი ობიექტი მდ.ჭოროხი) დაბინძურება მოსალოდნელია ეგზ-ს მშენებლობის დროს იმ შემთხვევაში თუ ზედაპირული წყლის ობიექტთან სამშენებლო სამუშაოების შესრულების პროცესში ადგილი აქვს:

- ტექნიკიდან გაჟონილი ნავთობპროდუქტებით გრუნტის ზედაპირის დაბინძურებას, რაც ქმნის ატმოსფერული ნალექებით დაბინძურებული ადგილის შემდგომი გადარეცხვით ზედაპირული წყლის ობიექტის მიმართულებით დაბინძურების გავრცელების წინაპირობას.
- ტექნიკიდან ნავთობპროდუქტების შემთხვევითი გაჟონვის შედეგად მდინარეში ჩამდინარე ზედაპირული წყლების პიდაპირ დაბინძურებას;
- სამშენებლო თუ საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით ზედაპირული წყლის ობიექტის მიმდებარედ სამშენებლო მოედნის დაბინძურებას.

შესაძლოა ამგვარი რისკების თავიდან აცილება ან უკიდურეს მინიმუმამდე დაყვანა სამშენებლო

მასალების და ნარჩენების სწორად მართვით, სამშენებლო ტექნიკიდან ზეთების და ნავთობპროდუქტების გაჟონვის რისკის აღმოფხვრით და სამუშაოების გარემოსდაცვითი მონიტორინგით. ზედაპირული წყლების დაბინძურების ძირითადი შემარბილებელი ღონისძიებებია:

- სამშენებლო ტექნიკის გამართულობის ყოველდღიური შემოწმება
- ნარჩენების კონტროლი და სათანადო მართვა (დროზე გატანა, სახიფათო ნარჩენების იზოლირება გარემოსაგან და სხვა)
- სამშენებლო მოედნის მონიტორინგი ნავთობპროდუქტების დაღვრის ან ტერიტორიაზე ნარჩენების უსისტემოდ დაყრის შემთხვევების გამოვლენის საგანზე.
- ზედაპირული წყლის დაბინძურების რისკის განმაპირობებელი გარემოებების გამოვლენის შემთხვევაში, მათი დაუყოვნებლივ აღმოფხვრა.

პროექტის ზემოქმედებით ზედაპირული წყლების დაბინძურების თავიდან აცილების, აგრეთვე რეაგირების მიდგომები, აგრეთვე საორგანიზაციო ღონისძიებები აღწერილი იქნება გზმ-ს დოკუმენტში. ამასთან ამგვარი მიდგომები გაძლიერებული იქნება ეგხ-ს იმ მონაკვეთებისათვის, რომლებიც უშუალოდ ესაზღვრებიან მდ. ჭოროხს (N3 დან N26 საყრდენის ჩათვლით). ამასთან გათვალისწინებული იქნება ლოკალური ბუნებრივი პირობები (შენაკადების არსებობა, რელიეფის ქანობი და სხვა)

6.4. ლანდშაფტის ვიზუალურ მახასიათებლებზე

როგორც ზემოთ იქნა აღწერილი საპროექტო ეგხ-ს ტრასა მთლიანად ანთროპოგენულად მნიშვნელოვნად სახეცლილ ტერიტორიაზეა განთავსებული, რომელზეც ბუნებრივი ლანდშაფტები პრაქტიკულად არ გვხვდება.

ლანდშაფტის ტიპური ვიზუალური მახასიათებელი ეგხ-ს ტრასის N3 დან N26 საყრდენ ანამდე (ტრასის მარჯვენა მხარეს) ე.წ. "ინდუსტრიული პეიზაჟია", საწარმოო შენობებით, ტექნიკით, სამშენებლო აქტივობებით, საავტომობილო გზით (ჭოროხის ქუჩა), ეგხ-ებით, საკომუნიკაციო კაბელებით და სხვა ელემენტებით (იხ. სურათები 6.1 დან 6.5-ის ჩათვლით).

სურათი 6.1.

სურათი 6.2

სურათი 6.3.

სურათი 6.4.

სურათი 6.5.

ამ ხრივ სახარბილო მდგომარეობა არც ეგხ-ს ტრასის მარცხენა მხარეს (მდ. ჭოროხის ხეობის) მხარესაა, სადაც ძალზე ხშირად გვხვდება სხვადასხვა სახის ნარჩენების დაყრის შემთხვევები. (იხ. სურათები 6.6 დან 6.8-ის ჩათვლით).

სურათი 6.6.

სურათი 6.7.

სურათი 6.8.

ზემოთ აღწერილი მდგომარეობიდან გამომდინარე ეგხ-ს ტრასის ზონაში ბუნებრივი ლანდშაფტი პრაქტიკულად არ გვხვდება, ხოლო არსებული ლანდშაფტის ვიზუალური მახასიათებლები არ შეიცავს რამდენადმე ღირებულ (როგორც ეკოლოგიური, ასევე ესთეტიური თვალსაზრისით) რაიმე კომპონენტს,

ამდენად მის მახასიათებლებზე რაიმე სახის ნეგატიური ზემოქმედება მშენებლობის ეტაპზე პრაქტიკულად გამორიცხულია.

რაც შეეხება ეგხ-ს ექსპლუატაციის ფაზას - ეგხ-ს საჭაერო სექციის გასწვრივ (ეგხ-ს მიწისქვეშა საკაბელო სექცია ლანდშაფტზე ზემოქმედებას არ მოახდენს) ადგილი ექნება გრძელვადიან პერმანენტულ ზემოქმედებას არსებული ლანდშაფტის ვიზუალურ მახასიათებლებზე (საყრდენი ანძებისა და ელექტროსადენების არსებობის გამო), თუმცა საეჭვოა ამ კონსტრუქციების არსებობამ გააუარესოს არსებული მდგომარეობა.

6.5. გრუნტსა და ნიადაგებზე

ეგხ-ს ტრასის რეკონსტრუქციებისა და წინასწარი ვიზუალური დათვალიერების შედეგად, საყრდენი ანძების მშენებლობის მოედნების ლოკაციებზე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის არსებობა არ გამოვლინდა. გრუნტი ძირითადად ქვიშიან-კაჭრიანია. ეგხ-ს ტრასა ემთხვევა საავტომობილო გზის ვაკისის, რომლის მოწყობაც ნაყარი გრუნტით მოხდა, რაც ვიზუალურად აშკარად ჩანს. ამდენად გრუნტის მახასიათებლები არატიპიურია (არაბუნებრივია) და განსხვავებულია ეგხ-ს ტრასის სხვადასხვა სექციისათვის.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მომზადებისას დეტალურად იქნება აღმნიშნული საკითხი გამოკვეთილი და ასახული გზშ-ს დოკუმენტში, მაგრამ არსებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით აქედანვე შეიძლება ითქვას, რომ მშენებლობის ეტაპზე ნიადაგის და გრუნტის ხარისხზე უარყოფითი ზემოქმედება შესაძლებელია შემდეგი გარემოებების წარმოქმნის შემთხვევაში:

- საპროექტო ტერიტორიებზე მოქმედი ტექნიკიდან, სატრანსპორტო საშუალებებიდან ან სხვა დანადგარ-მექანიზმებიდან ნავთობპროდუქტების დაღვრა/გაჟონვა;
- გრუნტის დაბინძურება ტრანსპორტის და მანქანა-დანადგარების საწვავით გამართვისას სამშენებლო სამუშაოების ადგილზე.
- მშენებლობისას გამოყენებული მასალების, მათ შორის სახიფათო ნარჩენების კატეგორიას მიკუთვნებული ნარჩენების უკონტროლო დაყრისას სამშენებლო მოედნის ტერიტორიაზე.

მოსალოდნელი დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით საჭიროა:

- გამოყენებული ტექნიკის გამართულობისა და ტექნიკიდან და მანქანა-დანადგარებიდან საწვავის გაჟონვის ყოველდღიური კონტროლი
- ტექნიკის საწვავით გამართვა ამისათვის სათანადოდ აღჭურვილ ადგილებში, სადაც დაცული იქნება, როგორც სახანძრო უსაფრთხოების ასევე გარემოს დაცვის ნორმები;
- ნარჩენებისადმი მიდგომა, როგორც ეს აღწერილია ქვემოთ 6.11. პარაგრაფში.

6.6. მცენარეულ საფარზე

დეტალური კვლევა ჩატარდება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მომზადების ეტაპზე, რის საფუძველზეც, დეტალურად აისახება მცენარეულ საფარზე ზემოქმედება და შემუშავდება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

6.7. ცხოველთა სამყაროზე (მათ შორის ორნითო და იქტიოფაუნა)

საპროექტო ეგხ-ს დერეფანი გადის შავი ზღვის სანაპირო ზოლისა და ჭოროხის შესართავის (მინიმალური დაშორება 700 მეტრი) სიახლოვეს.

შავი ზღვის აღმოსავლეთ სანაპირო, განსაკუთრებით კი ბათუმის ტერიტორია, წარმოადგენს შემოდგომაზე მტაცებელი ფრინველების მიგრირების ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან დერეფანს. ბათუმს ყოველწლიურად, გაზაფხულსა და შემოდგომაზე, მილიონზე მეტი მტაცებელი ფრინველი გადაუფრენს.

მათ შორის არიან ისეთები, რომელთაც IUCN - ისა და საქართველოს წითელი ნუსხის კონსერვაციული სტატუსი გააჩნიათ.

ჭოროხის დელტა საქართველოს უკიდურეს სამხრეთ დასავლეთ ნაწილში, ზღვის დონიდან 0 - 3 მეტრ სიმაღლეზე მდებარეობს. ეგხ-ს საპროექტო დერეფნის მოპირდაპირე (მარცხენა) სანაპიროზე მდინარე ჭოროხის ხეობაში ფრაგმენტირებული ჭალის ტყე გვხვდება, სადაც ძირითად სახეობებს: მურყანი (*Alnus barbata*), მდგნალი (*Salix caprea*), ტირიფი (*Salix alba*), კატაბარდა (*Clematis vitalba*) და ეკალიჭი (*Smilax excels*) წარმოადგენს. ჭოროხის დელტის მიმდებარე ტერიტორიაზე მრავლადაა პატარა ტბორები, ჭარბტენიანი ნიადაგის მცენარეულობით, როგორცაა: ისლი (*Carex acuta*), ლაქაში (*Typha latifolia*), ლელი (*Phragmites australis*) და ჭილი (*Juncus effusus*).

ჭოროხის დელტას ზამთარში, გაზაფხულსა და შემოდგომაზე დასვენებისა და კვებისთვის მიგრანტი და მოზამთრე წყალმცურავი ფრინველების სხვადასხვა სახეობები იყენებენ. არეალი მნიშვნელოვანი სამიგრაციო ადგილია ქარიშხალსათვის, ველის პრანწიასა და შავფრთიანი მერცხალსათვის. IUCN - ის საერთაშორისო წითელ ნუსხაში ქარიშხალა შეტანილია, როგორც - მოწყვლადი (VU); ველის პრანწია - კრიტიკული საფრთხის ქვეშ მყოფი (CR); შავფრთიანი მერცხალა - საფრთხესთან ახლოს (NT) მყოფი სახეობა.

რაც შეეხება უშუალოდ საპროექტო ტრასას - ჭოროხის ხეობის გასვრივ იგი გადის ანთროპოგენურად საფუძვლიანად სახეცვლილ ტერიტორიებს, რომლებიც აქ არსებული შემამფოთებელი ფაქტორებიდან გამომდინარე (24 საათიან რეჟიმში მომუშავე საწარმოები, ხმაური, ქალაქის ინფრასტრუქტურის ელემენტები და სხვა) ნაკლებ მიმზიდველია ფრინველთა დასვენებისათვის და გამოუსადეგარია, როგორც რაიმე სახეობის ბინადრობის, კვების ან გამრავლების ადგილი.

რაც შეეხება ეგხ-ების მიერ ელექტროშოკისაგან გამოწვეულ ზემოქმედებას ფრინველებზე - ზოგადად ცნობილია, რომ ეგხ-ის ყველაზე უფრო ორნითოციდულ ტიპს წარმოადგენენ 35 და ნაკლები კილოვოლტიანი ხაზები, თუ მათ არ გააჩნიათ კოჭებისა და სადენების სპეციალური იზოლირება საყრდენ ბოძებთან. 110 კილოვოლტიანი ელექტროგადამცემი ხაზები ამ მხრივ გაცილებით უსაფრთხოა. რა თქმა უნდა რჩება მექანიკური შეჯახების რისკი, თუმცა როგორც გამოკვლევებმა აჩვენა ხშირ შემთხვევაში ამგვარი შეჯახება არ უავშირდება ფრინველის ლეტალურ დაზიანებას.

საპროექტო ტერიტორიის მდებარეობის რეგიონში არაერთი ანალოგიური პროექტი იქნა განხორციელებული, რომლის გამოცდილებაც იქნება მიმოხილული და გათვალისწინებული გზმ-ს შედგენისას. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში ასევე დეტალურად იქნება ასახული ცხოველთა სამყაროზე პროექტის განხორციელების შედეგად წარმოქმნილი შესაძლო ზემოქმედება და ამ ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით განსახორციელებელი შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

6.8. კულტურულ მემკვიდრეობასა და არქეოლოგიურ ძეგლებზე

საპროექტო ეგხ-ს დერეფნის ვიზუალური დათვალიერების, ლიტერატურული წყაროების მიმოხილვისა და სათანადო კომპეტენციის ექსპერტებთან წინასწარი კონსულტაციების შედეგად ისტორიულ-კულტურული და არქეოლოგიურ ძეგლებზე რაიმე ზემოქმედების რისკის შესაძლებლობა არ გამოვლენილა.

ეგხ-ს ტრასა (სიგანე 30 მეტრს არ აღემატება) ძირითადად გადის მდ. ჭოროხის მოქმედების ზონაში, ჭალის პირველ ტერასაზე, რომელიც ნაპირის დარეგულირებამდე ხასიათდებოდა სანაპირო კონტურის გარკვეული ფლუქტუაციებით (მოზვივნით ან წარეცხვით). არქეოლოგიის ექსპერტის აზრით ამგვარი ტიპის ტერიტორიები როგორც წესი სტერილურია არქეოლოგიური მასალის (არტეფაქტების) არსებობის თვალსაზრისით. მიუხედავად ამისა იგეგმება გათხრების გარეშე ტრასის გავლა არქეოლოგთან ერთად, რათა დაიდოს სრულფასოვანი დასკვნა ტერიტორიაზე არქეოლოგიური მასალის არსებობის პროგნოზთან დაკავშირებით.

კულტურულ მემკვიდრეობასა და არქეოლოგიურ ძეგლებზე დეტალური ინფორმაცია წარმოდგენილი იქნება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში.

6.9. დაცულ ტერიტორიებზე

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მდებარეობს შემდეგი დაცული ტერიტორიები: კინტრიშის სახელმწიფო ნაკრძალი, ქობულეთის სახელმწიფო ნაკრძალი და აღკვეთილი, მტირალას ეროვნული პარკი, მაჭახელას ეროვნული პარკი.

საპროექტო ტერიტორიიდან მტირალას ეროვნული პარკი (უკიდურესი სამხრეთი წერტილი) 7-12 კმ-ით, ხოლო მაჭახელას გეგმარებითი ეროვნული პარკი დაახლოებით 10-16 კმ-ითაა დაშორებული.

დაცულ ტერიტორიაზე რაიმე სახის უარყოფითი ზემოქმედება პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი არ არის.

6.10. სოციალურ გარემოზე

როგორც თავშივე (ალტერნატივების ანალიზი) იყო აღნიშნული, საპროექტო ეგზ-ს „ახალი სამრეწველო ზონის“ განვითარების ენერგოუზრუნველყოფის გარდა გააჩნია ქალაქ ბათუმის ალტერნატიულ კვების წყაროს ფუნქცია, შესაბამისად ახალი 110 კვ ძაბვის ეგზ-ს მოწყობა ქვესადგური „ბათუმი 220“-დან ქვესადგურ „ბათუმი 4“-მდე აპრიორი ორიენტირებულია სოციალური ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებისაკენ, რაც თავის მხრივ სამუშაო ადგილების შექმნასა და საბიუჯეტო შემოსავლების ზრდას უკავშირდება (ბათუმის სამრეწველო ზონა).

ზემოხსენებულიდან გამომდინარე სოციალურ გარემოზე ხანგრძლივადიანი პოზიტიური ზემოქმედება აშკარად სჭარბობს პროექტის შესაძლო უარყოფითი ზემოქმედებას, რაც უკავშირდება ამ პროექტის ფარგლებში წარმოებული სამშენებლო სამუშაოებისაგან მიყენებულ მოკლევადიან ზემოქმედებას, რაც თავის ინტენსივობითა და ხანგრძლივობით უფრო საყოფაცხოვრებო დისკომფორტის კატეგორიას (ტექნიკის მოძრაობის შედეგად წარმოქმნილი მტვერი, ვიბრაცია და ხმაური) განეკუთვნება, ვიდრე რამდენადმე სერიოზულ ზემოქმედებას (მაგ. ჯანმრთელობის მნიშვნელოვანი დაზიანება, კერძო საკუთრების ხელყოფა, მიწის გაუვარგისაება, სასმელი წყლის წყაროების დაზინძურება და სხვა).

ამგვარი ტიპის "უხერხულობა" ნებისმიერი, თუნდაც უმნიშვნელო მასშტაბის პროექტის განხორციელებას სდევს თან. ამ ზეგავლენის თავიდან სრულად აცილება შეუძლებელია (ან არათანაზომიერ ხარჯებს უკავშირდება), თუმცა პროექტირების ფაზაში სწორი დაგეგმვის, წარმართვის და პოტენციური ზეგავლენის წინასწარი შესწავლის შემთხვევაში, რისკების მინიმუმამდე დაყვანა არის შესაძლებელი. ამგვარ შემთხვევებში კარგადაა გამოცდილი აგრეთვე მოსახლეობის იმ ჯგუფისათვის, რომელიც შეიძლება ზემოქმედების ქვეშ მოექცეს - მოსალოდნელი ზემოქმედების თაობაზე დეტალური განმარტებების მიცემა და მათთან მუშაობის რეჟიმის შეთანხმება, რათა გამოირიცხოს მათთვის არაობიექტური და ე.წ. "ალარმისტული" ხასიათის ინფორმაციის მიწოდება.

6.11. ნარჩენების წარმოქმნის შედეგად

სამშენებლო სამუშაოების წარმოებისას მოსალოდნელია როგორც სახიფათო, ისე არასახიფათო და ინერტული ნარჩენების წარმოქმნა.

ძირითადად ნარჩენები წარმოიქმნება მშენებლობის პერიოდში, შესაბამისად სამშენებლო სამუშაოების ორგანიზების კომპონენტის ნაწილში საჭიროა დეტალურად და რაც მთავარია რეალისტურად იქნას გათვლილი და ასახული მშენებლობისას წარმოქმნილი ნარჩენების მოსალოდნელი სახეობები და რაოდენობა. მშენებლობის პროცესში თავიდან უნდა იქნას აცილებული სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა, აგრეთვე დაგეგმილი და განხორციელებული უნდა იქნას ნარჩენების მართვა (აღრიცხვა,

შეგროვება, ადგილზე კონტეინერებში განთავსება და შემდგომი გატანა-უტილიზაცია).

ნორმალური გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის პირობებში ნარჩენები არ წარმოადგენს ზემოქმედების მნიშვნელოვან ფაქტორს, მითუმეტეს, რომ საქმე გვაქვს მხოლოდ მშენებლობის შედარებით მოკლე ფაზასთან (ექსპლუატაციის ხანგრძლივ ფაზაზე ნარჩენები შესაძლებელია წარმოიქმნას მხოლოდ რემონტისას). გარდა ამისა ეგხ-ს მშენებლობის არეალში ხელმისაწვდომია ნარჩენების მოშორების მომსახურება (გატანა და საბოლოო განთავსება), თანაც ეგხ-ს საჰაერო სექციის ბოლო მესამედი პრაქტიკულად ბათუმის ნარჩენების პოლიგონზე გადის, რაც საშუალებას იძლევა წინასწარი შენახვა-დასაწყობების გარეშე, ყოველდღიურ რეჟიმშიც კი მოხდეს სამშენებლო ნარჩენებისა და მიწის გამონამუშევრებიდან (საყრდენის საძირკვლის ქვაბული, კაბელის ტრანშეა) მიღებული ზედმეტი გრუნტის საბოლოო განთავსება.

გზმ ანგარიშის ნარჩენების მართვის გეგმის პარაგრაფის შემუშავებისას დადგენილი იქნება და ანგარიშში აისახება ეგხ-ს მშენებლობისას წარმოქმნილი ნარჩენების სახეობები და მახასიათებლები, გამოთვლილი იქნება ნარჩენების რაოდენობები. ასევე, განისაზღვრება ნარჩენების პრევენციისა და მათი უსაფრთხო მართვის მეთოდები და საშუალებები. ამასთან ერთად, დოკუმენტში გაწერება ნარჩენების შეგროვების, სეპარაციის, დროებითი განთავსების, ტრანსპორტირების და გადაცემის საკითხები. დაზუსტდება ეგხ-ს მშენებლობისას წარმოქმნილი ნარჩენების დამუშავებისთვის გამოყენებული მეთოდები, დამუშავების ოპერაციის კოდის მითითებით – ნარჩენების მართვის კოდექსის I და II დანართების მიხედვით.

6.12. ზემოქმედების ტრანსსასაზღვრო ხასიათი

საპროექტო ელექტროგადამცემი ხაზის მასშტაბებიდან გამომდინარე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

7. მოსალოდნელი კუმულატიური ზემოქმედება სხვა დაგეგმილი ან მიმდინარე საქმიანობის კონტექსტში

იმის გათვალისწინებით, რომ საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ბათუმის „ახალ სამრეწველო ზონაში“, სადაც განთავსებულია სხვადასხვა საწარმოები, საკაბელო კი გაივლის ურბანულ ტერიტორიებს, გზების გასწვრივ, მრავალსართულიანი სახლების სამშენებლო უბნებს - გარკვეული დონით ხანმოკლე კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელია მშენებლობის პერიოდში.

ვინაიდან მშენებლობის პერიოდში გარემოზე უშუალო ზემოქმედება ხდება სამრეწველო აქტივობებით (ეგხ-ს საჰაერო სექცია), აგრეთვე ინტენსიური სატრანსპორტო მოძრაობით (ეგხ-ს საკაბელო სექცია) დატვირთულ ტერიტორიაზე, ეგხ-ს ტრასის ერთეულ მონაკვეთებზე კუმულატიურ ზემოქმედებას უდავოდ ექნება ადგილი, თუმცა კი მოკლე პერიოდის განმავლობაში.

7.1. პროექტის განხორციელების არეალში არსებული საქმიანობის მიმოხილვა

საპროექტო ელექტროგადამცემი ხაზი (საჰაერო სექცია) გაივლის ბათუმის „ახალ სამრეწველო ზონას“ (ძირითად განთავსებულია სამშენებლო მასალების მწარმოებელი საწარმოები), ნაგავსაყრელის ტერიტორიას, შპს „ბათუმის წყლის“ და ბათუმის საერთაშორისო აეროპორტის მიმდებარე ტერიტორიებს, კვეთს ადლიას ქუჩას, გაივლის ლეხ და მარია კაჩინსკების ქუჩას, ზღვისპირის ქუჩას, მრავალსართულიანი სახლების სამშენებლო უბანს.

ტერიტორია ეგხ-ს გასწვრივ დატვირთულია სამეწარმეო საქმიანობის ობიექტებით, აგრეთვე სატრანსპორტო ნაკადით (საავტომობილო გზაზე), რომელშიც სჭარბობს სატვირთო გადაზიდვები.

N3 საყრდენი ანძიდან დაწყებული N22 საყრდენამდე ეგხ-ს ტრასის საჰაერო სექციის გასწვრივ განლაგებულია სხვადასხვა პროფილის საწარმოები, რომელთაგანაც ყველაზე მსხვილია ინერტული

მასალის გადამამუშავებელი (პროდუქცია: ბეტონი, შემავსებლები, სხვადასხვა ფრაქციის ღორღი და სხვა) და სამშენებლო პროფილის კომპანიები. N3 საყრდენი ანძიდან არაუმეტეს 2 კმ-ის მონაკვეთზე უშუალოდ ეგხ-ს დერეფნის გასწვრივ განლაგებულია შემდეგი კომპანიების საწარმოო მიზნით გამოყენებული ტერიტორიები: შპს METAL GROUP, შპს "იალადი", შპს "ზიმო-7", შპს "ალიკა", შპს "ნაზირი და კომპანია", შპს "ბიზონი", შპს "ბეთლემი-2011", შპს "გზა", ს/ს "მეტრო ქონსტრაქშენი", შპს "ტექნო სერვისი".

ეგხს ტრასის მე-4 კმ-ის მიმდებარედ ფუნქციონირებს შპს "დუთი ფრი ჯორჯიას" ტერმინალი, სატვირთო ტრანსპორტის სადგომით, აგრეთვე შპს "ელეგანტი-5", შპს "ნოვას", შპს "გურქან ინშაათ თიჯარეთ" საწარმოები. შემდეგ ეგხ-ს ტრასა მიუყვება ნარჩენების პოლიგონად გამოყენებულ ტერიტორიას, სადაც საწარმოო ობიექტები არ გვხვდება.

გზმ-ს ანგარიშის შედგენისას განხილული იქნება ზემოთ მოყვანილი ჩამონათვალიდან იმ საწარმოების საქმიანობა, რომლებმაც შეიძლება გავლენა მოახდინონ ეგხ-ს მშენებლობის პერიოდში გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების კუმულატიურ ეფექტზე.

7.2. პროექტის განხორციელების არეალში მიმდინარე საქმიანობის სანებართვო (გარემოსდაცვითი) დოკუმენტაცია

ზემოთ, 7.1. თავში მოყვანილი მიზნებიდან გამომდინარე გზმ-ს ფაზაზე მიმოხილული იქნება ეგხ-ს ტრასის გასწვრივ არსებულ საწარმოთა სანებართვო დოკუმენტაცია, რომელიც ღიად ხელმისაწვდომია. აღნიშნული მიმოხილვის საგანია დადგინდეს საწარმოთა მიერ გარემოში სხვადასხვა პოლუტანტების ემისიის (გაფრქვევა, ჩაშვება) პარამეტრები, რაც საშუალებას მოგვცემს გავთვალოთ ეგხ-ს საჰაერო სექციის მშენებლობის ფაზაზე გარემოზე შესაძლო კუმულატიური ზემოქმედების მახასიათებლები ტრასის ცალკეული სექციებისათვის.

რაც შეეხება ეგხ-ს საკაბელო სექციას - აქ შესაძლო კუმულატიური ეფექტის გამომწვევი ფაქტორი ქალაქში მოძრავი სატრანსპორტო ნაკადია, ამდენად პოტენციური კუმულატიური ზემოქმედების შეფასება მოხდება აღნიშნული ფაქტორიდან გამომდინარე (ეგხ-ს საკაბელო ნაწილის ცალკეული სექციებისათვის, დღის სხვადასხვა მონაკვეთში)

7.3. პროექტის განხორციელების არეალში დაგეგმილი საქმიანობის თაობაზე ინფორმაციის მოძიება

იგივე მიზნით, რაც აღწერილი იყო ზემოთ, გზმ-ს ფაზაზე შესაძლებლობის ფაგლებში მოძიებული იქნება ინფორმაცია ეგხ-ს ტრასის გასწვრივ მომავალში დაგეგმილი საქმიანობის თაობაზე.

აღნიშნული ინფორმაცია შესაძლებელია მოძიებული იქნას აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროში, აგრეთვე ბათუმის მერიაში (ქალაქგანვითარებისა და ურბანული პოლიტიკის სამსახური), რომლებიც დაინტერესებულ მხარეებს წარმოადგენენ ბათუმის იმ "ახალი სამრეწველო ზონის" განვითარების პროექტში, რომლის ენერგოუზრუნველყოფის გაუმჯობესების მიზნებსაც ისახავს ეგხ-ის მოცემული პროექტი.

7.4. მოსალოდნელი კუმულატიური ზემოქმედების შესაძლებლობის დადგენა და ხარისხის წინასწარი ანალიზი

პროექტის სპეციფიკიდან და მიზნებიდან გამომდინარე, კუმულატიური ზემოქმედების ფაქტორად შესაძლებელია მივიჩნიოთ მხოლოდ მანქანა-მექანიზმებისაგან, აგრეთვე შედუღების სამუშაოებისაგან გამოწვეული ხმაური, ამტვერება და გამონაბოლქვი, რაც მნიშვნელოვნად არ გაზრდის არსებულ ფონს იმ მიზეზიდან გამომდინარე, რომ ამგვარი ზემოქმედება ერთეულ მონაკვეთებზე ხანგრძლივი არ იქნება.

შესაბამისად პროექტის განხორციელებისას მოსალოდნელი კუმულატიური ზემოქმედება მოცემულ კონკრეტულ შემთხვევაში ვერ ჩაითვლება მნიშვნელოვან ფაქტორად, რამაც შეიძლება იმოქმედოს კომპეტენტური ორგანოს მიერ გადაწყვეტილების მიღებაზე. ნაბისმიერ შემთხვევაში გზმ-ს ფაზაზე

აღნიშნული ფაქტორი შეფასებული იქნება მოსალოდნელი საპროექტო აქტივობების კონტექსტში ყველა ცალკეულ ლოკაციაზე.

რაც შეეხება კუმულატიური ზემოქმედების შერბილების მიდგომებს - საჭიროა შედგენილი იქნას სამუშაოების ორგანიზაციისა და ტექნიკა-დანადგარების გამოყენების დროის ოპტიმალური გრაფიკი. ამასთან შესაძლებლად შემჭიდროვებულ პერიოდში უნდა მოხდეს სამუშაოების განხორციელება ეგზ-ს ტრასის იმ მონაკვეთებზე, რომლებიც უშუალოდ ესაზღვრება ქალაქის საცხოვრებელ ზონას (დამე და უქმე დღეებში სამუშაოების შეჩერების გათვალისწინებით).

გარემოსდაცვით გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში დეტალურად იქნება აღწერილი კუმულაციურ ზემოქმედებასთან დაკავშირებული ყველა საკითხი როგორც მშენებლობის, ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე.

8. ინფორმაცია გზმ-ს პროცესში ჩასატარებელ საბაზისო კვლევებისა და გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისას გამოსაყენებელი მეთოდების თაობაზე

8.1. საპროექტო ტერიტორიაზე გარემოს მდგომარეობის შესახებ ლიტერატურული მონაცემების მიმოხილვა

ეგზ-ს საპროექტო მონაცემებიდან და მოცემულ ეტაპზე გარემოს არსებული (აქტუალური) მდგომარეობის შესახებ მოპოვებული ინფორმაციიდან გამომდინარე, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება ძირითადად ლოკალურ ხასიათს (საყრდენი ანძების საფუძვლებისა და ტრანშეების მოწყობა) ატარებს და შედარებით ვიწრო ზოლში (სიგანე არაუმეტეს 30 მეტრისა) ვრცელდება.

ამასთან, როგორც ზემოთ იყო აღწერილი მოსალოდნელი ზემოქმედების ზონაში არ გამოვლენილა გარემოზე პოტენციური ზემოქმედების თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი და სენსიტიური რეცეპტორები, როგორებიცაა:

- ✓ ეკოლოგიური თვალსაზრისით ღირებული ლანდშაფტის ელემენტები
- ✓ რამდენადმე მნიშვნელოვანი საკონსერვაციო ღირებულების არეალი
- ✓ ტყეები, ტყის ცალკეული ფრაგმენტები ან კორომები
- ✓ წითელი ნუსხის სახეობები ან მათი არსებობისათვის ხელსაყრელი ტერიტორია

შესაბამისად გზმ-ს ფაზაზე არ იგეგმება გარემოს რაიმე კომპონენტის (ფლორა, ფაუნა, ნიადაგები და სხვა) საფუძვლიანი და გრძელვადიანი სამეცნიერო შესწავლების ჩატარება (იხ. ქვემოთ), მითუმეტეს, რომ ეგზ-ს საპროექტო ტერიტორია საკმაოდ დატვირთულია სამეწარმეო საქმიანობით, რომელთა მიმართაც უკვე განხორციელდა ნებართვის გაცემის პროცედურა, გზმ-ს დოკუმენტაციის შედგენით. იგივე ეხება ამავე რეგიონში განხორციელებულ, მოცემული პროექტის ანალოგიურ საქმიანობას, რომლის გარემოსდაცვითი დოკუმენტაციაც ხელმისაწვდომია.

ეგზ-ს დერეფნის მდებარეობის რეგიონში სხვადასხვა დროს განხორციელდა სხვადასხვა გარემოსდაცვითი ხასიათის კვლევები (გადამფრენ ფრინველთა მიგრაციის გზები, ფლორა, ფაუნა, მათ შორის იხტიოფაუნა, ლანდშაფტები და სხვა), რომელთა შედეგებიც ასევე ხელმისაწვდომია.

ზემოხსენებულიდან გამომდინარე გზმ-ს ფაზაზე პირველ რიგში ჩატარდება არსებული ინფორმაციის მიმოხილვა. აღნიშნული მიმოხილვის საფუძველზე დადგინდება გარემოს არსებული მდგომარეობის კვლევების საჭიროებები იმ ნაწილში, რომელიც ვერ იქნა მოცული ლიტერატურული მიმოხილვით ან არსებული მონაცემები არაა აქტუალური.

8.2. საბაზისო გარემოსდაცვითი კვლევების საჭიროებისა და შესაძლო მიმართულებების დადგენა

გზმ-ს ანგარიშის მომზადების პროცესში შესწავლილი იქნება ეგხ-ს განთავსებისა და მიმდებარე ტერიტორიების ბუნებრივ და სოციალურ გარემოს ფონურ მახასიათებლები (იხ. ზემოთ), რის შედეგებზე დაყრდნობითაც მოხდება გარემოზე შესაძლო ზეგავლენის წყაროების, მათი სახეებისა და სამიზნე ობიექტების იდენტიფიცირება, ასევე ზემოქმედების მასშტაბების და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრა.

ნებისმიერ შემთხვევაში განხორციელდება ხარისხობრივი მდგომარეობის ფონური პარამეტრების დადგენა საველე მოკვლევების მეშვეობით, მათ შორის:

- ზედაპირული წყლის (მდ. ჭოროხი) - ლაბორატორიული ანალიზის მეშვეობით ძირითად პოლუტანტებზე.
- ხმაურის ფონური მონაცემები - ეგხ-ს მიწისქვეშა საკაბელო სექციაზე
- გრუნტის ანალიზი ძირითად პოლუტანტებზე - შერჩევითად ეგხ-ს საყრდენების ლოკაციებზე

კვლევების პროცესში ჩართული იქნებიან შესაბამისი მიმართულების სპეციალისტები, მათ შორის ეკოლოგი, გეოლოგი, არქეოლოგი - ძეგლთა დაცვის სპეციალისტი, სოციოლოგი და სხვ., აგრეთვე სათანადო სტატუსის მქონე ლაბორატორია.

საველე მოკვლევების მიზნებს წარმოადგენს:

- ტერიტორიაზე არსებული მდგომარეობის ასახვა და დოკუმენტირება;
- მგრძობიარე მონაკვეთების აღწერა და სენსიტიური საკითხების განსაზღვრა;
- გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრა;

8.3. კვლევის არეალისა და მიზანშეწონილი მეთოდების დადგენა

გზმ-ს პროცესში ზემოქმედებების შეფასების მეთოდოლოგია და კრიტერიუმები მდგომარეობს შემდეგში:

- პროექტის ფარგლებში განსახორციელებელი ქმედებების პარამეტრების (ინტენსივობა, დროის პერიოდი);
- სენსიტიური უბნების განსაზღვრა, სადაც მეტად მოსალოდნელი ან გარდაუვალია პროექტის ზეგავლენა;
- პოტენციური ზეგავლენის მახასიათებლების და მნიშვნელობების განსაზღვრა (მოცულობა და ხანგრძლივობა).

აქედან გამომდინარე, პროექტის ზეგავლენა შეფასებული იქნება თითოეული გარემოსდაცვითი საკითხისთვის (ემისიები, ნარჩენები, ხმაური და სხვა) საწყისი (ფონური) გარემო პირობების და ეგხ-ს მშენებლობის და ექსპლუატაციის შედეგების შედარების საფუძველზე.

ასევე იქნება შესწავლილი და შეფასებული პროექტის ფარგლებში განსახორციელებელი სამუშაოებისა და ეგხ-ს ექსპლუატაციის ურთიერთდამოკიდებულება მოსახლეობასთან, არსებულ ინფრასტრუქტურასთან, ბუნებრივ რესურსებთან და სხვა.

პროექტის შედეგების განსაზღვრის ერთ-ერთი უმთავრესი მიზანია საზოგადოების ინფორმირება და მათი პროცესში ჩართვა. იმგვარად, რომ მიღებულ იქნას გონივრული გადაწყვეტილებები სხვადასხვა საკითხებზე.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი ინფორმაცია შესაბამისობაში იქნება საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-10 მუხლის მოთხოვნებთან.